

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvešila nedelje in praznike — Inzerati do 90 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocencova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Avstrija in Nemčija:

Likvidacija hitlerizma v Avstriji

Avstrijski režim se čuti močnega dovolj, da likvidira narodno socialistični pokret in dokončno ustoliči avtoritarni režim katoliške stanovske države, kateremu se bodo morali pokoriti tudi Habsburžani, če žele zopet zasesti avstrijski prestol

Dunaj, 31. jan. br. Aretacija hitlerjevskih voditelja na Dunaju in zatvoritev glavne pisarne ilegalnega narodno socialističnega pokreta kaže, da je avstrijska vlada odločena do kraja razčistiti odnose hitlerizma do avstrijske notranje politike. Od lanskega leta, ko je avstrijska vlada pristala po dolgotrajnih pogajanjih na nekatere koncesije hitlerjevcem, so začeli svojo delavnost razvijati mnogo bolj javno, kakor prej. Naposled je njihova akcija zavzela tak obseg, da so celo pristali avstrijskega režima prišli v dvom, ali je zatiranje hitlerizma v Avstriji resno mišljeno, ali pa je popustljivost vlade samo migljaj, da se razni voditelji hitlerjevcev smatrajo že za bodočega gospodarja v Avstriji. Kancelar dr. Schuschnigg je lansko leto šel tako daleč, da je znan hitlerjevcem imenoval za narodno-politične referente, ki naj bi bili nekaki posredniki med katoliško stanovsko državo in hitlerizmom, ki se je v Avstriji sramežljivo nazival »narodna opozicija«. Dva izmed teh referentov, dr. Reiter v Solnogradu in prof. Dadiu v Gradcu sta javno izjavila, da se nista odrekla svojemu dotedanjemu nacističnemu prepričanju. Po njunem mnenju se hitlerizem popolnoma sklada s cilji sedanje

Avstrije. Krščanstvo jim je samo moralna smernica, a kar se tiče »anšlusa«, se je Avstrija takoj po prevratu izjavila zanj in bi ga bila tudi že davno izvedla, če tega ne bi ovirali zunanji vplivi.

Narodno politični referenti, čijih naloga gotovo ni bila lahka, so poskušali hitlerjevcem pridobiti za avstrijsko vlado, češ da je avstrijska zunanja politika od 11. julija 1936 istovetna s politiko Nemčije ter da je odvisno samo od sposobnosti avstrijskih hitlerjevcev, da se tudi avstrijska notranja politika izenači z nemško. Zunanje-politični in organizacijski ožiri so ovirali avstrijsko vlado, da ni preveč zatirala agitacije onih narodnih socialistov, ki so propagirali spremembo režima z državnim udarom. Januarska konferenca rimskega bloka v Budimpešti je povoljno vplivala na avstrijsko zunanjo politiko. Organizacijski ukrepi v patriotski fronti, ki tsej sedaj tri milijone članov, kažejo, da se čuti avstrijski režim dovolj močnega. Sprito tega je bila tudi zelo zapazena izjava voditelja hitlerjevcev v tujini državne podtajnika Bohleja, ki je v Budimpešti naglasil, da se inozemske hitlerjevske organizacije ne smejo vmešavati v notranje zadeve tujih držav.

Iz vseh teh razlogov je dozorel čas za upravno intervencijo proti državi sovražni osrednji organizaciji hitlerjevcev na Dunaju kakor tudi za načelno razčiščenje odnosov med hitlerizmom in avstrijskim režimom. Intervencija se je pričela pretekli teden z aretacijami vseh vodilnih članov hitlerjevskih organizacij, razčiščanje odnosov pa je načel državni podtajnik Zernatto na nedeljskem zborovanju v Solnogradu, ko je izjavil, da je potekel skrajni rok za sporazum. Kdor se do tega roka ni pridružil patriotski fronti, ta bo ostal izven nje. Če se bo pečal s politiko, bo imel opravka s policijo. Za hitlerjevece ni mesta poleg patriotske fronte, v patriotski fronti pa prav tako ni mesta za hitlerjevske nazore. Danes ni več dovoljeno mnenje, da mora vsak Nemec biti hitlerjevec. V istem govoru je Zernatto tudi izjavil, da v Avstriji ni več dovoljena agitacija za monarhijo, v kateri bi se obnovile politične stranke, marveč samo še agitacija za avtoritarno monarhijo. Odločen nastop proti hitlerjevcem pa ne pomeni podpiranja legitimizma, ker se režim čuti močnega dovolj, da se postavi tudi proti monarhiji po božji milosti ter da komandira tudi Habsburžane.

Dr. Milan Hodža — šestdesetletnik

Ime dr. Hodže ima že lepo vrsto let prav dober sloves v javnosti. Javnemu delu se je posvetil že pred štiridesetimi leti, ko je nastopil kot ognjevit domoljub, ki je slovaški politiki pokazal nova polja in cilje. Kasneje je vzbudil pozornost s svojimi smelnimi nastopi v budimpeštanskem državnem zboru, med vojno in ob prevratu ga nahajamo med najodločnejšimi zagovorniki čsl. enotnosti, odkar pa obstoji obnovljena Českoslovaška, je dr. Hodža vedno v ospredju politične delavnosti. On je govornik, politik in državnik, ki v vsakem pogledu sega visoko nad povprečno nadarjenost, je tudi profesor moderne slovaške zgodovine in bratislavska univerza se po pravici ponaša z njegovim sodelovanjem. Malo je namreč učenih Slovkov, ki bi med drugim tako temeljito poznali slovaški jezik, zgodovino Slovkov in njihovega slovstva. Pred desetimi leti so njegovi prijatelji v proslavo petdesetletnice izdali njegove zbrane spise in ta zbornik obsega nekoliko obsežnih zvezkov trajne vrednosti.

Dr. Milan Hodža se je rodil v srcu Slovaške, v Sučanih pri Turč. Sv. Martinu 1. februarja 1878. Izhaja iz stare evangelijske slovaške rodbine, katere člani so bili župniki, poštrovni domoljubi, politiki, pisatelji, in buditelji slovaškega ljudstva. Srednjo šolo je posejal v Banjski Bistrici, v Sopronu in Sibinju, univerzo pa v Budimpešti in v Kluzu. Preganjan zaradi svoje slovaške narodne zavednosti je kot gimnazijec in nič manj kot visokošolec na lastni koži občutil vso krutost madžarske politike nasproti narodnim manjšinam. Življenjska pot ga je zanesla tudi na naš jug in ravno Slovaki in Srbi v vojni vojništem Kulpinu so mu poklonili zaupanje, da je ta kraj kot poslanec zastopal v ojskem državnem zboru.

Na svojo politično pot se je dr. Hodža pripravil s tem, da je v »Slovenskem Tyždniku«, ki ga je osnoval iz lastnih sredstev, učil rojake nove realnejše politike ter predvsem zahteval, da se obupna apatija umakne zdravi borbenosti. Od prvih dni svojega nastopa je propovedoval gesto: »Čehi bodimo eno, z ostalimi Slovani pa živimo složno.« Kot poslanec je dr. Hodža zbral okrog sebe vse manjšinske poslance Slovaške, Srbe in Rumune, ki so odšli kot enotni klub zastopali koristni nemadžarskih narodnosti. Njegov klub je nekaj predhodnik kasnejše Male antante in pri ustanovitvi te zveze treh držav, so zlasti z rumunske strani naglašali velik pomen Hodževih zamisli za zblizanje z Rumuni. Menda ni treba omenjati, da so ga zaradi njegove manjšinske delavnosti madžarski uradni krogi še bolj zamrzili in Hodža je na vseh straneh iskal zavetnikov zoper ohoale nasilnike. V tej dobi je celo pridobil zase bivšega avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in preskrbel Setonu Watsonu

ves mogoči material o zatiranju nemadžarskih narodnosti.

Veliko vojno je dr. Hodža prebil deloma v zaporu in v internaciji, kasneje pa je moral obleči vojaško suknjo in je kot vojak služboval pri pisemski cenzuri na Dunaju. To mu je dalo možnost, da je bil v stalnem stiku s českimi in slovaškimi politikmi. Ob prevratu se je udeležil pohoda na Slovaško, nakar ga je naša vlada imenovala za svojega pooblaščenega zastopnika v Budimpešti. Kmalu pa so ga poklicali v Prago, kjer je bil daleko bolj potreben. Vstopil je v svojo narodno stranko, v agrarno republikansko stranko in odslej je bil desna roka dolgoletnega predsednika vlade Švehle. Od prevrata dalje je nepretrgoma poslanec in je tudi skoro vedno vodil kak ministrski resor. Po Švehlovi smrti je postal nadzornik njegovega dela. Kakor je bil v življenju stalni Švehlov namestnik.

Ko se je jeseni 1. 1935. T. G. Masaryk odpovedal časti poglavarja države, se je najprej zagotovil, da so odnosi med dr. Hodžo in dr. Benešem najpristnejši, nakar je bila Hodža poverjena sestava vlade, tekom katere je predsednik vlade dr. Hodža z vso obzirnostjo izvedel odstop starega in izvolitev novega predsednika države. Brezpozorno lojalno držanje, ki ga je dr. Hodža opetovano dokazal napram predsedniku države, je vzrok mnogim uspehom českoslovaške državne politike zadnjih let. To je tem večje pomena, ker je Hodževa vlada padla v letu največje negotovosti in mednarodnih napetosti.

Dr. Hodža je predvsem politik lastne bogate koncepcije in živahne pobude. V ojski zbornici si je bil pridobil spretnost in prožnost, da se je z lahkoto vživel v novo ozračje, ki so ga česki politiki prinesli še iz dunajskega parlamenta. V novem okolju je dr. Hodža bil kaj brž nad prvimi politikmi. Kot Slovaki pa je vendar obračal svojo pozornost pretežno na Slovaško, ki je po nekdanjem zatiranju tudi res potrebovala vsakršne pomoči. Napredek Slovaške je za zadnji dve desetletji ogromen in mnogo je treba pripisati zaslugi Hodževi neumorni skrbi za slovaško ljudstvo. Med vsemi čsl. politikmi ima Hodža največ mednarodnih stikov. Neposredno obsevanje mu omogoča njegova izredna nadarjenost za jezik, kajti poleg materinsčine in češčine obvlada v govoru in pisavi še madžarski, nemški, srbohrvatski, rumunski, francoski in angleški jezik. Njegova popularnost v Jugoslaviji in tudi v Rumuniji je naravnost izredna.

Današnji predsednik čsl. vlade ima tudi v zunanji politiki nesporne uspehe. Njegov načrt pomirjenja v Podunavju pa je nalezljivo povsod na nedeljno priznanje. Izhaja iz prepričanja, da bi si države Male antante z Avstrijo, Madžarsko in Bolgarijo same lahko pomagale iz dosedanjih nevednosti, ako bi se lahko odločile k sporazumnemu delu na minimalnem programu, ki bi bil začetek kasnejšega mirnega in dobrososedskega sožitja. Predvsem je treba iz Podunavja izključiti vmešavanje velesil, ki se je že velikokrat pokazalo kot skrajno škodljivo, ker ruši ravnotežje in mir, išče pri tem koristi, ki so tuje podunavskim državam.

Pojava državnika in politika dr. Milana Hodže je vidna tudi z občeevropskega zornega kota in marsikateri zapadnoevropski državnik bi si moral vreti za zgled tega izrednega moža Českoslovaške. On je ponos svojega naroda, po svojem delu za mir ter prizadevanju za idealno sožitje med narodi pa spada med najodličnejše javne delavce evropskega formata.

Ob njegovi 60 letnici želimo bratski Českoslovaški, da bi ji bila še dolgo ohranjena njegova dragocena delovna sila in iskreno čestitamo narodu, iz katerega je izšla tako odlična osebnost.

Čangkajšek je optimist

Gverilska vojna zadaja Japoncem hude skrbi

Peiping, 31. januarja. A. A. Maršal Čangkajšek se je včeraj vrnil v Hankov z inspekcijskega potovanja v Lungšan. Tamkaj je predlagal fronto ob železniški progi. Novinarjem je izjavil, da je velik optimist glede položaja na bojišču, gblilo ix švpohr eni atx rd gv l g l

Japonci priznavajo, da se zavzemajo gverilske borbe na ozemlju med Sanghajem in Nankingom vedno večji obseg. Kitajske gverilske čete štejejo po 500 do

tisoč vojakov in posamič napadajo japonske redne čete. Blizu Sučova so Japonci obkolili tak kitajski gverilski oddelek in vse do zadnjega pobili.

Reuterjev dopisnik poroča, da so včeraj prvič sovražna letala napadla Sungting. Ker so prihod letal pravčasno javili, so vojaški oddelki mesto hitro izpraznili. V mestu so raznestili protiletalske topove in strojnice in se pripravili za obrambo, toda sovražna letala so se že prej vrnila.

Zakaj ne smejo Nemci na evharistični kongres

Poleg političnih so bili merodajni tudi finančni razlogi

Berlin, 31. jan. b. Uradna utemeljitev prepovedi nemške udeležbe na letošnjem evharističnem kongresu v Budimpešti sicer še ni izšla, vendar se z oficijone strani doznava, da je vlada zares prepovedala sleherni udeležbo nemških katoličanov na peštanski prireditvi. V oficijoni izjavi se poudarja, da ni noben nemški državljani omejen v izvrševanju svojega verskega udejstvovanja in v tem pogledu uživajo v tretjem rajhu vse veroizpovedi enako zaščito, toda razen teh verskih in konfesionalnih načel je treba upoštevati tudi državno politične nagibe, ki so za praejo takega udejstvovanja merodajni. Pri tem se ne sme prezreti okolnosti

»da bi utegnil obisk evharističnega kongresa spraviti mnoge nemške katoličane v nevarnost konflikta z lastno vjestjo, posebno pri onih katoličanih, ki so zvesti Hitlerju in tretjemu rajhu. Ta nevarnost je podana predvsem zaradi tega, ker so avtoritativne instance katoliške cerkve večkrat napadle tretji rajh. Zato ne bi bilo želeli, »da bi se nemški državljani izpostavljali takim neprijetnim možnostim. Končno se v utemeljitev prepovedi navaja tudi sedanji devizni položaj, ker bi bil obisk prevelikega števila nemških katoličanov na kongresu težka žrtev za tretji rajh«.

Ameriška mornarica »moskitov«

Male topničarke bodo v bodoči vojni igrale odločilno vlogo

New York, 31. jan. br. Ameriško mornariško ministrstvo je v zvezi s splošnim oboroževanjem eZidjenih držav izdelalo načrt, po katerem naj bi se takoj pričelo graditi nove topničarke najnovejšega tipa. Te topničarke bi poleg običajne opreme imele še po dva topova za torpede. Ker so take topničarke zelo okretne in hitre, bi predstavljale najnevarnejše napadalno orožje. Po načrtu mornariškega ministr-

stva naj ba se zgradila cela mornarica takih topničark, tako da bi vsako večjo ladjo spremljale po tri do štiri topničarke. Na ta način bi dobila Amerika tako zvano »mornarico moskitov«, ki bo v bodoči vojni igrala odločilno vlogo, kakor so jo imele v pretekli svetovni vojni podmornice. Razen tega predlaga mornariško ministrstvo zgraditev nadaljnjih tisoč hidroplanov.

Strahovito bombardiranje Barcelone

Celi okraji v razvalinah — Med žrtvami je največ žensk in otrok

Barcelona, 31. jan. br. Ceravno je republikanska vlada predlagala generalu Francu, naj se ustavi bombardiranje nezaščitene mest v zaledju, so francosci kakor v odgovor na to ponudbo včeraj strahovito bombardirali Barcelono. Nad pol ure je 50 francoskih bombnikov metalo na mesto bombe. Bombardiranje je povzročilo strahovito razdejavanje. Dosedaj so našli pod ruševinami 115 mrtvih in nad 300 ranjenih. Mislijo pa, da je število smrtnih žrtev še mnogo večje, ker so celi okraji porušeni.

Salamanca, 31. jan. A. A. V snočnjem službenem poročilu pravi nacionalistično vrhovno poveljstvo: Srdita borba okrog Teurela se nadaljuje. Boljševiki so izvršili napade na več odsekih te fronte. Pri tem so uporabljali večje oddelke vojaštva in mnogo tankov. Nacionalne sile so v tej borbi uničile 5 sovjetskih tankov. Ujeli smo 53 milicnikov, med njimi nekaj oficirjev. Razen tega se nam je predalo 46 milicnikov v popolni bojni opremi. Ko so bili odbiti napadi so nacionalisti umikajoče se nasprotnike hudo obstreljevali s strojnica-

Tri milijarde za javna dela v Ameriki

Washington, 31. jan. br. Vodja delavskih strokovnih organizacij Lewis je poslal predsedniku Rooseveltu spomenico, v kateri predlaga, naj bi kongres odobril kredit v višini tri milijarde dolarjev za javna dela za omiljenje brezposelnosti, ki strahotno narašča. Pri teh delih bi se moglo zaposliti okrog 3 milijone nezaposlenih, ki so sedaj odvisni od javne podpore.

Hudi viharji v Franciji

Pariz, 31. jan. br. Po vsej Franciji že dva dni besne hudi viharji, ki so povzročili mnogo škoda. V Alpah je zaradi snežnih zametov onemogočen ves promet.

Požar v rudniku

London, 31. jan. br. V kraljevem rudniku blizu Glasgowa je nastal požar, ki se je tako naglo razširil, da se rudarji, ki so bili v rovu, niso mogli več rešiti. Rov so morali zazidati, da na ta način zažude ogenj. Dosedaj so našli devet rudarjev, ki so našli smrt v plamenih. Pogrešajo jih še 22.

Komunistična zarota v Grčiji

Atena, 31. jan. br. Včeraj je policija v Atenah in drugih grških mestih aretirala več sto komunistov. Uradni komunikacije trjuje, da so prišli na sled velikopotezni komunistični zaroti. Našli so cele zaloge letakov, v katerih pozivajo komunisti k revoluciji. Cilj te revolucije naj bi bila odstranitev dinastije in sedanjega režima in ustaličenje vlade ljudske fronte s komunisti na čelu. Izdelani so bili tudi že načrti za atentate na kralja, ministrskega predsednika generala Metaxa in druge voditelje sedanjega režima. Preiskava se z vso strogostjo nadaljuje in napoveduje se še druga senzacionalna odkritja.

Velike poverebe treh davkarjev

V Beli cerkvi v Banatu so odkrili veliko afero. Trije uradniki ondotne davkarje, in sicer Boža Nastasić, Nemanja Dragoš in Ivan Dragovanović so od davkoplačevalcev jemali denar in jim dajali davčna potrdila, vendar pa plačanega denarja niso vknjižili v davčne knjige in ga tudi niso polagali v državno blagajno, marveč so ga lepo spravili zase. Ko pa so nekateri davkoplačevalci bili službeno opozorjeni, da morajo plačati davek, sicer da jih zadene rubežen, se je z njihovimi potrdili hitro izkazalo, da gre za sleparije. Doselej se je prijaviło že okrog 200 davkoplačevalcev, še vedno pa se javljajo novi. Kolikor je doselej ugotovljeno, so omenjeni trije davkarji obdržali zase nad 200.000 din. Seveda so bili takoj odgnani v zapor in jih ne izpustijo čeprav ponujajo visoko kavicjo. Že pred 13 leti je bila v davčnem uradu v Beli cerkvi alična afero. Tudi takrat je bil Dragovanović blagajnik. Denar je izginjal iz blagajne, čeprav je bila zaklenjena. Osumili so ga, da je denar odnašal iz majhne sprejane na zadnji strani blagajne. Toda dokazati mu tega niso mogli in je takrat bil pred sodiščem oproščen.

Politični obzornik

Mariborsko glasilo JRZ odgovarja Mačkovemu

V »Slovenskem gospodarju«, glasilu bivše SLS, sedaj JRZ, odgovarja Peter Režetar alias Franc Žebot dr. Mačkovemu organu »Hrvatskemu dnevniku« in pravi: »Čisto skromno sem se pritožil nad pisanjem »Hrvatskega dnevnika« glede Stovenec na Hrvatskem, posebno v Zagrebu. Najprej sem dobil očetovalno svarilo dnevnika »Obzor«, češ da bi ne smel zametiti, če »Hrvatski dnevnik« kaj nerodno napiše. Res sem se mislil pobojžkati, pa glej ga tega »Hrvatskega dnevnika«! Znova se je lotil Slovencev. Zahteva, da morajo na Hrvatskem Slovenci sodelovati le pri hrvatski politiki, če hočejo bivati med njimi. Nimam nič proti. Sedaj mi pa naj samo to razložijo, zakaj pa Maček sprejema razne zastopnike Slovencev iz Slovenije? Naj jih pošlje domov in jim reče, da naj s slovenskim narodom ostanejo in Hrvatom, ki so med Slovenci, narodi, da naj slovensko politiko podpirajo. Ko bo to naredil, potem pa lahko daje Slovincem na Hrvatskem tako naročilo, kakor ga je sedaj dal... Tako Žebot, čez par dni pa se bo oglasil dr.

č »Obzor« in bo mariborskemu katoliškemu listu »sveto zadrževal, da se je »Hrvatski dnevnik« samo nerodno izrazil, sicer pa ni nič slabega misliti, svojega zagrebškega tovariša »Hrvatski dnevnik« pa bo mlo prosil, naj se zaboga ne ravna in kava s slovenskim katoliškim organom, ki »kolikor toliko kaže razumevanje za hrvatske nacionalne zahteve« Radovedni smo, če se bo Mačkov list oziral na to pismo.

300 milijonov novih davkov na Japonskem

Tokio, 31. jan. br. V izvajanju sklepov državnega sveta, ki je sklenil nadaljevanje vojne na Kitajskem, je finančni minister predložil sedaj parlamentu nov zakon, ki predvideva povišanje davkov za 300 milijonov. Ta korak je izzval v gospodarskih krogih veliko razburjenje, ker so davki že sedaj dosegli nezmožno višino.

Borzna poročila.

Curij, 31. januarja. Beograd 10, Pariz 14.125, London 31.02575, New York 431.875, Bruselj 73.025, Milan 22.725, Amsterdam 941.05, Berlin 174.—, Dunaj 81.40, Praga 24.4, Varšava 24.—, Birminghams 2.25.

Kino Sloga, tel. 27-30

Samo še danes ob 16. in 19.15 uri veliki glasbeni film: **Bal v Metropoli**
OB 21.15 URI PREMIERA VELIKEGA FILMA **Ladja sužnjev**
v katerem je podana smov in polpretekle romantične in pustolovne dobe o smadnem trgovcu s črni sužnji. — **WARNER BAXTER** podaja v tem filmu dovršeno krescijo kapetanove krvave ladje, dočim je njegov protivnik Wallace Bower v vlogi prvega oficirja in vodje upornikov na ladji prava posebnost vseh slovenskih nagovov in ljudskem bitju.

Rezervirajte si vstopnice!

Rezervirajte si vstopnice!

»Slovenski Narod« 1. 1869

V Španiji ima vlada mnogo posla z republikanci, ki so še zdaj močno dovolj čustvi, da menijo zabraniti volitve, ktere-rga kot kralja. Voljaški sprotovoljci svobode so vsakozir republikanski misli ter ni dvomiti, da bodo ob dohodnem času, ako bodo tebe do sročjem v roci stali na strani svobodnjakov. Vlada pak je baje sklenila na vse mogoče načine zatirati republikanska gibanja.

Politijski posel »Debatte« je v svojem 263. letu prinesla v dopisih z Ljubljane tole ovado: »Splošno razširjena govorica trdi, da je vrednik »Slovenskega Naroda«, Anton Tomšič, ki je bil potoval

k Husevi svodeništvo v Pragi, a se od tam ni več vrnil, pobegnil v Romijo. Poved tega je bržkone sedemdeset tiskovnih pravd, ktere ga čakajo pri okrajni sodnji v Celju in med kterimi so tri zaradi zločinov. Tomšič je poslal iz Pragi »Debatte« pismo, v kateri je — da ne bi imel zaradi te novice nepotrebnega posla s policijo — naznanja svoje prave stanovanje in je zavajal, da se bo v kratkem vrnil v policijsko okrožje mariborsko, oziroma pred oči ljubljanskega ovadnika ter da ni do zdaj še vse svoje življenje niti na trenutek zapustil delokrožja — »svobodnih« — avstrijskih tiskovnih in kazenskih postav.

Gostič prvič v »Tosci«

Velik uspeh našega rojaka, ki čudovito napreduje

Ljubljana, 31. januarja. Stalna je zdaj v opernem repertoarju naša izpremena. Tako smo v soboto namočili občanov Italijanov nenadoma dobili Gostiča kot gosta v »Tosci«, a v nedeljo bi nam mesto Italijanov morala gostovati v »Eru-Simone ter debitorati« g. Hejbalova tola naposled smo imeli »Heitejce«. Ne prestopa ne izpremembe obisku seveda niso ugovorile, in ker proti koncu meseca ljudje ne silijo k predstavam, je bile »Tosce« včasih Gostiču prav slabo obiskane.

Skoda, ker po dolgem času smo slišali Maria Cavaradossija, ki je pevski izgraski in zunanje polko ustrezal ljudem, ki jo imajo o tem umetniku nuna. Gostič je bil resnično v vsakem pogledu odlični, v petju sveč zmagovitev in simpatični, tople in temperamentni v igri, zunanje po tak kakor si Maria predstavljamo. Takoj z uvodno arijo si je pripel vbiaren, brezkončen aplavz, njegova tudi izvrstno izgreš priprejena in izvaljena »Victoria« je bila najlepša in najkrajša kar smo jih slišali v zadnjih sezonah a njegova poslovlja na arijo v 3. delu je zadovoljila vsakega. Gostičev uspeh je bil torej res velik, saj je njegova kreacija prvotna. Partijo je pel v hrvaškem jeziku s tako vokalizacijo, da se ni izgubil niti en slog ter je njegov izgovor vzgledal kakor si ga želimo od vseh solistov. Žal, da sta Scarpia in Tosca v razumljivosti izgovora Gostičevemu Mariu naš nesposobni večkrat neumljiva, v vokalizaciji kontonantnih posrežena.

Primožičev Scarpia je gotovo izgraski od-

lični in po neobnosti impozanten zaradi prestane bolezni, to glasovno se ni samovoljno pevske zato ne polno zadovoljiv. Ojidekopove Tosca zunanje lepo ustrezala in tudi izgraski zadostila, ima pevski več dobrih mest in izjava zlasti molitve tople in učin kovito. V umernosti petje napreduje to do končnega razvoja, ki je treba še mnogo reneza učenja.

Zaključni prizor v katedrali s procesijo je bil vse klavirni oltar vašo bren in brez ljudi. Ljudstvo samo pešaka, kardinal je droben deček, ki učinkuje komično, a edini honorarior ki stoji za nehom le men da neha baletka v blaščah amesnost ki kriči. Tako se silna efektnost in pompoz nost tega finela izruži v nič.

Tudi zvočovi začeti III. delana so gola motnja nerazumljiva površnost ki v izražanjem neznanih faktorjev sam, kaj jutranje poetično razpoloženje. O nezgod v II. delanu niti ne govorim. V vsem: tre ba le za kulturni več naznje in točnosti. Zdi divno, ker ni plana za samo dekoracije in nanirja. Tako grsta delo in harva v nič. Kulise pa se trajo že ne pravih in na prizorih ter je znanja sli ka odra zmerom žalostneja.

Zares kam plovemo? Živce izgubljam, ne le v upravi temveč tudi glazlo in noslu. Sliho silno težko telo in polno razbuženi zaradi nenpravih ovir, neozgod in nezgodnih izpremenih prireke onemogočajo volstvo. Za to pač moramo potrpeti do skrajnosti in v nadi da se vse izpremeni končno tudi na bolje.

Fr. G.

Sezonski delavci zanesli živinsko kugo v Prekmurje

Da ne bo večje škode, naj živinorejci in kmetje vestno sodelujejo pri zatiranju svinavke in parkijevke

Ljubljana, 31. januarja. V sedmih mesecih novembra se je vrnila iz Francije manjša skupina sezonskih delavcev in še danes so strokovnjaki stali, da bodo delavci zanesli živinsko kugo v Prekmurje. Natančno po inkubacijski dobi za ti dve nalezljivi živinski bolezni se je pojavila svinavka v vasi Mala Polana, občina Polana, v lendavskem srezu. Zaradi malomarnosti bolezni ni bila v pravem času prijavljena, temveč šele potem, ko je bilo okuženih že več dvorcev. Na sumljivo stinjenje je postal pozoren neki kontrolor mleka, ki je o svojih opažanjih poročal sresnemu načelnstvu in banski upravi.

Odpisane banke uprave je potrdil ugotovitev sresnega živinozdravstva, da gre za nalezljivo živinsko kugo. Zaprli so vse prehode čez Muro. Banovski veterinarji, ki jih je banška uprava poslala v Prekmurje, so preiskali vse sumljive in okužene občine, t. j. Polano, Gaberje, Črenšovce, Genterovce in Turnišče. Svinov in parkijevko so ugotovili le na sedmih dvorcih v vasi Mala Polana. Obolelo je 24 goved. V vseh okuženih občinah je sresko načelnstvo v Lendavi odredilo vse potrebno za zatiranje te nevarne kužne bolezni. Okuženi dvorci so pod strogo zaporo in dobro zastraženi. Orožniki so zastražili vse vhode in izhode in straže so vsakega mimoidočega ter vsako vozilo desinficirali. Tako je bila v Mali

Polani kuga omejena na sedem dvorcev. Čeprav so se ljudje razvneli po strogi navodilih, je neki pomočnik pri prvi pomoči najbrž zanesel svinavko in parkijevko v Mala Polana, kjer je v sosedno vas Veliko Polano. Tu se je kuga pojavila v prvih dneh decembra. Okužena sta bila dva dvorca. Zadržne okuženosti so ugotovili 29. decembra lani. Na ta dan pa je sresko načelnstvo v Lendavi obvestilo banško upravo, da se je kuga pojavila tudi v vasi Gomiliča, občina Turnišče. V tej vasi je bilo okuženih 10 dvorcev, obolelo je 46 goved.

Ker je docela ugotovljeno, da so to nevarno živinsko bolezen zanesli sezonski delavci iz inozemstva v Jugoslavijo, se morajo vsi sezonski delavci, ki se vračajo iz inozemstva, s prijatno vred razkuziti. V Mali Polani je kuga že prenehala, v Veliki Polani pa bo rok te dni potekel in če ne bo novih obolenj, bo tudi v tej vasi s kugo še ta mesec opravljeno. V Gomilici je stanje še vedno neodločno, v prihodnjih desetih dneh se bo odločilo, ali se bo lahko svinavka in parkijevka v Jugoslaviji proglasila za prestanto.

Vse nevarnosti s tem še ne bodo odstranjene, ker se vsi sezonski delavci še niso vrnili iz okuženih držav. Velika dolžnost živinorejcev in kmetov je, da kuge ne prikrivajo in ne raznašajo, temveč vestno sodelujejo pri zatiranju svinavke in parkijevke.

Nova koča na Stolu

Zgradili jo bodo kranjski planinci — Stala bo okrog 250.000 din

Kranj, 31. januarja. V petek zvečer je polagala račune o delu v preteklem letu naša marljiva podružnica SPD Kljub prirastku članstva je bila udeležba na obnem zboru letos bolj gila. Zborovanje je otvoril predsednik g. Koč, ki je poleg navzočih pozdravil še posebej zastopnika občine župana g. Česnja in zastopnika Osrednjega društva g. ing. Dipleča. G. Pučnik, ki je druga leta prihajal v Kranj, se je opravičil. G. predsednik je bil letos v svojem poročilu kratke Spomnil se je lanišnih tržiških deveh žrtve, katere je na veliko noč zasul plaz s Stozhica. Zborovalci so počastili njih v spomin. Dalje je omenil novo pot iz zavetišča na Veliki Poljani mimo tržiškega žrela na vrh Stozhica.

V tajniškem poročilu je g. Piskernik med drugim poudaril, da bo društvo letos slavilo obletnico obstoja in bo zato pač morale prirediti primerno večjo proslavo. Vseh članov je podružnica štela 301, to je osem več kot l. 1936, mladinski odtsek pa šteje 106 članov (l. 1936 76). Rešeno se ni pri Osrednjem društvu vprašanje, ali naj SPD goji smučarstvo. Blagajniško poročilo je izbrpno podal g. Kožman, gospodarstvo pa g. Korsič. Obisk v Prešernovi koči na Stolu je znašal 1031 oseb, t. j. 119 več kot prejšnje leto. V Valvazorjevi pa 1000 oseb t. j. 34 manj. Denarni promet v obeh kočah je znašal 94.667 din, tako da je prebitka 17.921 din. Večjih popravil ni bilo. Na predlog revizorja g. ravn. Valentića se je blagajniku in odboru izrekla zaupnica. Delegete za skupščino SPD bo določil odbor.

Na dnevni red je končno prišla najvažnejša točka programa: sklepanje o poso-

jilu za gradnjo nove Valvazorjeve koče na Stolu. To kočo je Osrednji odbor med drugim l. 1919 odkupil od prejšnjega lastnika. Izročil jo je v upravo in vodstvo kranjske podružnice. Koča pa je bila primitivna vse adaptacije niso mogle ustaviti njenega razpadanja in sedaj obstoja celo nevarnost, da se podere. Kočo je lani kranjska podružnica odkupila od Osrednjega društva za 5.000 din pod pogojem, da na istem mestu zgradi do 1. maja 1940 novo kočo, drugače ostane last Osrednjega društva. Nova koča bo veljala okrog 250.000 din in zato je kranjska podružnica prisiljena, da najame posejilo v znesku 150.000 pri kakem tukajšnjem denarnem zavodu proti 10letni amortizaciji, dočim razpologa sama z vsoto 100.000 din. Garancija za posojilo bodo deleži šmarjetne gore ter morda vinkjiža na Prešernovo in na novo kočo. S privoljenjem ge. šavnikov se bo porabil tudi šavnikov fond, ki je bil namenjen za gradnjo koče na Stozhcu pod pogojem, da se potem, ko bo Valvazorjeva koča plačana, zopet vpostavi. Nova koča bo merila 14.30 x 10.40 m. V prvem nadstropju bodo sobe v drugem pa skupna ležišča. Spodaj bo jedilnica, soba za osebno in druge pritokline. Sobe se bodo oddajale poleti v prvi vrsti letoviščarjem, ki so se že doslej zanimali za letovanje na Stolu. Občni zbor je najetje posejila v znesku 150.000 din soglasno odobril.

O delu Osrednjega društva, Zveze planinskih društev, Slovenske asociacije in Mednarodne Unije je poročal delegat iz Ljubljane g. ing. Dipleč. Pri slučajnostih se je obravnavalo vprašanje knjižnice in članski izkaznici.

Kljub snegu — samo nogometne tekme

Semifinalne tekme za zimski pokal — Zmaga favoritov BSK in Gradjanskega

Ljubljana, 31. januarja. Kljub obilnemu na novo zapadlemu snegu večeraj ni bilo smučarskih prireditev, temveč so bile na sporedu le nogometne tekme. Ligaši so stopili v semifinalno kolo zimskega pokala. Na obeh tekmah sta zmagala favoriti in je že skoraj izven dvoma, da se bosta v finalu srečala Gradjanski in BSK, naša najboljša in najmočnejša kluba. Gradjanski je moral v Split, kjer običajno tekme niso na prodaj. Toda to ne velja za Gradjanskega. Borec se z njim Hajduk že nekaj let tudi na svojih tleh ne more zabeležiti uspeha. Tudi večerajšnja tekma je prinesla Gradjanskemu ponovno zmago, četudi s tesnim rezultatom 1 : 0. Hajduk je poslal v borbo mlade moči, ki so nudile zadovoljivo igro, odločila pa je večja rutina gostov. Tekma je bila zelo živahna in razburljiva ter mestoma preveč ostra. Na obeh straneh je bilo več poškodovanih in je imel sodnik zelo težko stališče. Kljub strogosti se mu ni posrečilo obdržati igralcev. V ostrini so Zagrebčani prednjačili, v igri sami pa so bili domači boljše, vendar je njihova napadalna vrsta pokazala pred golom premalo odločnosti. Gradjanski pa pred golom ni dosti okleval in konec koncev je to odločilo. Edini gol je dosegel Gradjanski v 18. min. prvega polčasa iz prostega strela, ki ga je streljal Kokotović, Wölfi pa podalša v mrežo. Gledalcev je bilo 3500.

Sarajevska Slavija je v Beogradu doživela katastrofalen poraz. BSK je veljal od vsega početka za favorita, toda nihče ni pričakoval tako izdatne zmage. Domači so igrali skoraj ves čas na polovici gostov, ki so se samo branili. Bila je prava igra mačke z miško. BSK je bil v sijajni formi, zlasti pa je ugajal napad, ki je imel pravega strelski praznik. Nič manj kakor enajstkrat je obdržal žoga v sarajevski mreži, dočim je beograjsko svetišče ostalo čisto.

V Mariboru so se nadaljevale tekme za Maverjev pokal. Maribor je premagal Slavijo 5 : 2. Rapid in Zelezničar sta se pa po ostri borbi ločila z neodločenim izidom.

1 : 1. V tabeli vodi Maribor s 5 točkami, sledi Mar Rapid s 4, Zelezničar 3 in Slavija brez točke.

Na sporedu je bilo še nekaj prijateljskih tekem. V Borovem je ondota Bata nepričakovano premagala Jugoslavijo 2 : 1. V Zagrebu je Hašk visoko porazil Zelezničarje 7 : 0. V Varaždinu pa je Slavija premagala reprezentanco zagrebških nižje razrednih klubov 4 : 1.

V Hamburgu sta se večeraj popoldne pomerila v Hausseatski dvorani pred 25.000 gledalci bivši svetovni prvak v boksu Maks Schmeling in Južnoafričan Ben Ford. Slednji je nudil nepričakovano močan odpor in je podlegel le po točkah. Borba je trajala 12 krogov.

V Parizu je bila meddržavna nogometna tekma med Francijo in Belgijo. Kontala se je 2 : 2.

Iz Kranja

Veliki gasilski ples v Kranju

Sobota, 5. februarja XI. VINSKI SEJEM

Pokušnja piva, likerjev in mineralne vode

Novost: Mala tombola

I. dobitnik: nov 5 cejnl

PHILIPS RADIO

Kupuj domače blago!

Beležnica

KOLEDAE

Danes: Ponedeljek, 31. januarja katoličani: Peter Nol.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Dobra zemlja — Krik vzhoda

Kino Ideal: Življenje in komedija

Kino Sloga: Bal v Metropoli, ob 21.15

»Ladja sužnjev«

Kino Union: Car bohemov

Kino Moste: »Manevri ob Kolpi« — »Amok« in »Zlato iz Singapur«

Kino Slika: Spijon Azev

Prirodoslovno društvo: občni zbor ob 18.

v predavalnici mineraloškega inštituta

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Ku-

ralit, Gospodstva cesta 10. Bohinec ded.,

Cesta 29. oktobra 31.

Izpod sita

Zelo značilno za kulturnost in napredek naše bele Ljubljane je tudi to, da se je številno nočnih pičlik ali metuljkov zadnji čas znatno pomnožilo, tako da lahko trdimo, da so se »stvarice« zdaj že povsod pričujoče. Po vseh bolj in slabih lokalnih natečajih nanje. Nekateri so celo že toliko modernizirane, da privedejo s seboj tudi svojo impresaria, ki posreduje »kupčije« namestu njih.

Tako je nedavno v nekem lokalni pristopil k starejšemu deželanu, ki je prišel v Ljubljano zaradi kupčij in sličnih opravkov, mlajši možki v svetlem trenčkotu. Prižgal je ob njegovi cigari viržinko in se začel pomenkovati z njim o vsakdanjih rečeh. Ko je tako spoznal, kako in kaj je v deželanom in da mora imeti precej »pod palcem«, mu je zaupno pomežiknil, češ, če hoče, mu lahko posreduje imenitno kupčijo, no, saj razume kakšno... Le to naj pove, kakšne so mu bolj všeč, temne ali svetle, suhe ali debele. Pa je mislil naivni kmečki možak, da ima pred seboj skrivnega kraljevega metetarja in je bil takoj vnet za dobro kupčijo. Vprašal je možakarja za viržinko: — Hm, ali so telice ali krave? Možakar se je zasmel. — Dobra šala, striček. Telice ali krave, kar hočete. — In je pokazal kosednjo mizi, kjer sta s cigaretama med zobmi in z žarečimi očmi sedeli dve poslikani damici.

Tedaj šele se je očencu posvetilo v glavi. Kakor da je udarila vanj strela z jasnega, je planil s stola, debelo pljunil in zarinčal: — O, hvala, te krave pa kar sami obdržite, jaz in ja imam doma —

S filmskega platna

Kino Matica: Dobra zemlja. Tretjič v tej sezoni vidimo Paula Munja. Občudovali smo ga kot Zolo, potem kot Pasteurja, v velikem MG filmu »Dobra zemlja«, ki teče v Matici, je navaden kitajski kmet. Njegova partnerica je Luise Rainer, ki jo je odkril Max Reinhardt, naka jo je rekviriral Hollywood. Muni in Luise Rainer sta znana in priznana filmska umetnika. Širina Munjeve igralske tvornosti je dokazana že s tem, da je igra francoskega pisatelja in borca za pravico ravno tako genijalno kaor znanstvenika, ki se bori za znanstveno resnico, moč njegove igralske osebnosti je pa uveljavil tudi v vlogi revnega kitajskega kmeta, ki živi tragično življenje, borec se z elementarnimi silami. Film je izdelan po znanem romanu. Prikaže prelepi in bolisti kitajskega kmeta, je veličastna apologija zemlje, je pa tudi apologija kmečke žene. Tri komponente morajo biti v filmu odlične, da je film kot celota odlični in umetniško vredni: režija, igralci in vsebina. V »Dobri zemlji« je vse troje na zavidiplji višini. Film prevzame gledalce do dna duše, močstrsko je prikazana duševnost kitajskega delovnega ljudstva, ki živi tragično življenje zaradi gladi in izseljencev, močstrsko je pa prikazana tudi žena, bivša sužnja, ki reši zemljo, dobro zemljo, v trenutku, ko mož že obupava in jo hoče prodati. Žena je bila tista, ki se je najbolj zavedala, da blagor mu, komur plodi zemlja. Te filmske umetnine pač ne sme nihče zamuditi.

Kino Union: Car bohemov. V tem dunajskem filmu so zbrani vsi pevski in igralski kanoni dunajske filmske produkcije. Kemp, Lingen, Sima itd., je najboljša kar premorejo Avstrijci za komične filme. In res gledalca prav dobro zabavajo s svojimi šalami, kaj posebno iznajdljivega in duhovitega pa seveda tudi v tem filmu ne povedo. Humor je v dunajskih filmih standardiziran, kakor je standardizirana vsebina filmskih operet in drugih filmov. Nekaj glasbenega užitka dasta Marta Eggerth in Jan Klepura, ki sta zelo dobra za občutljivejši in kultivirano uho šele proti koncu filma ob Puccinijevi glasbi. Vsebinsko je drzen poskus mešanja opere, operete in komedije, ki ni docela uspel. Mestoma je film precej dolgočasen. Kakor večina dunajskih filmov, je seveda tudi ta brez invencije in originalnosti. Vsemogoče je pomešano in ne preveč posrečeno zrežirano v film, ki prav za prav ni nič ne miš.

DVE IZ KAVARNE

Dva škota igrata v kavarni karte. Mc Mahon je izgubil pet kavnov. Obrne vse žepa, pa ne najde v njih niti belica. V zadreg se opravičuje: Oprost, prijatelj, denarnico sem pozabil doma, toda plačal ti bom zvečer, boji brež skrb.

— Kaj ti pa pride na misel, človek božji, da hodiš v kavarno brez denarja? Kako pa naj jaz zdaj plačam kavo?

Popukatopulos je znan hazardist. Noč in dan meče karte.

— Čuj, prijatelj, — mu pravi nekega dne njegov znanec, — vedno se čudim, da te nikoli ne vidim na konjskih dirkah.

— Na konjskih dirkah? Kaj bi pa počel tam? Mar bi mogel konje mečati?

Iz Maribora

— Premiera operete »Noč v Baurcu« bo zmalu skladatelja Gilbert je znan po svojih številnih operetah, med drugimi »Ciste-Suzanne« in »Plesnice Tatje«.

— Predavanje dr. Iva Šorlija. Dr. Ivo Šorli je lani predaval mariborski pisa telj g. dr. Ivo Šorli o temi »Kako sem do živel zapad«. Njegovo predavanje o potovanja nju na svetovno razstavo v Pariz in o vtihih iz Francije bo zelo zanimivo.

— Prijavite kolese. Lastniki koles pozi va policija naj takoj prijavijo kolesa pri mestni policiji v Mariboru v sobi št. 5. S seboj morajo prinesiti evidenčno tablico, knjižico in koles za 3 din.

— Zupančičev refer v Mariboru. Ljudska univerza v Mariboru priredi v petek 4. februarja Zupančičev refer v proslavo njegove 60letnice. Predaval bo prof. g. Ciril Debevec, režiser ljubljanske drame.

— Od doma je pobegnil že pred dnevi 18letni slikarski vajenec Alojz Divjak s Tezna. Za njim poizveduje policija.

— Zepar v brivnici. Mizarju Alojzu Kramcu je neznan žepar v neki mariborski brivnici ukradel zlato uro vredno 1000 din. Žeparske tatvine so sedaj na dnevnem redu.

Iz Celja

— Dve Zupančičevi proslavi. Celje bo dvakrat proslavilo 60-letnico Otona Zupančiča. V četrtek 3. t. m. ob 20. bo priredilo ljudsko vseučilišče proslavo v veliki dvorani Narodnega doma. O Zupančiču bo predaval g. dr. A. Slodnjak, režiser g. Ciril Debevec pa bo recitiral značilne Zupančičeve pesmi. Druga proslava bo v torek 8. februarja zvečer v celjskem gledališču. Ljubljansko Narodno gledališče bo vprizorilo Zupančičevo »Veroniko Deseniško«. Slavnostni govor bo imel pisatelj msgr. Fran Ksaver Meško.

— Nov gasilski avtomobil bo nabavila letos prostovoljna gasilska četa v Celju. Četa je vstavlja v svoj proračun za l. 1938, kot prvi obrok za novi gasilski avtomobil znesek 60.000 din.

— I. kulinarčna razstava bo otvorjena na Sveučno 2. februarja ob 10. dopoldne v mali dvorani Celjskega doma in bo odprta do vštete nedelje 6. februarja vsak dan od 8. do 19. Razstava bo zelo pestra, zanimiva in poučna. Sodeloval bo tudi prvi kuharski mojster g. Babinec iz Maribora. Ker je razstava novost za Celje, bo vzbudila med občinstvom gotovo mnogo zanimanja.

— V celjski bolnici je umrl v soboto 63-letni mlinar Franc Pintar s Tera pri Ljubnem. V petek je umrla na Kralja Petra cesti 22 v starosti 78 let, zasebnica ga. Matilda Bariljeva, svačinja višjega sodnega svetnika v p. g. dr. Hinka Stepančiča, na Glavnem trgu 17 pa je umrla v soboto 81-letna hišnica Marije Filipčeva.

— Dve nesreči. Ko je 29-letni posestnikov sin M. Jakelj od Sv. Stefana pri Hrastrniku podiral pred dvemir neko bukev, ga je pri padcu udarila korenina in mu zlomila čisto nogo v gležnju. V petek popoldne je slamoženica zgrabila 54-letnega posestnika Mihaela Glavana iz Gorelic pri Radečah za desno roko in mu odrezala kazalec. Posrečeno se zdravi v celjski bolnici.

Iz Škofje Loke

— Razpis licitacije. Krajevni šolski odbor v Črnom vrhu razpisuje II. pismeno licitacijo na dan 3. februarja 1938 ob 11 v ljudski šoli v Črnom vrhu in to za oddajo del pri gradnji tamonjše šole. Mizarstva dela so proračunana na 31.210 din, slikarska na 5098.04 din, ključavničarska na 7593 din, plekarska na 10.528.92 din, pekarstva na 5.998.30 din, tapetniška dela 3069 din. Položitve je treba 10% kavcijo.

— Ne porabite na davčne karte! Mnogo škofjelokanov je imelo lani velike stitnosti, ker niso kupili pravočasno svojim poslom davčnih kart. Davčne karte morajo imeti hlapci, služkinje, pestunje, postrežnice, kuharice, torej zaposleni, ki so četudi le po par ur na dan na delu pri tej ali oni hiši. Davčne karte se dobe odločno le pri davčni upravi. Kdor dobi novega posla mu mora prekriti karto v 15 dneh od dne sprejema v službo. Kazen je petkratna od vrednosti davčne karte, ki se morajo obnoviti vsako leto v januarju.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek 31. januarja: zaprto
Torek, 1. februarja: Veronika Deseniška.

Red Sreda
Sreda, 2. februarja: Ob 15. uri: Peterčkov poslednje sanje. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Dr. Izven. Znižane cene.

Abonente reda Sreda opozarjamo, da imajo mesto v sredo na praznik (Sveučno) predstavo Zupančičevo »Veroniko Deseniško« že v torek 1. februarja. Tokrat bo igrala vlogo Veronike Deseniške ga. Mileva Boltarjeva, vlogo Brigitte ki jo je igrala doslej pa gdnca Slavčeva Ostala zasedba je običajna.

Poslednji v tekoči sezoni se vprizori Gollve mladinska igra »Peterčkov poslednje sanje« z go. Vido Juvanovo v glavni vlogi na Sveučno popoldne po znižanih cenah od 20 din navzdol. Prekrasna pravljica v lepih stilih, polna resnične poezije bo za otroke najbližji dogodek.

Nuševe komedija »Dr.« z g. Cesarjem v glavni vlogi se vprizori na Sveučno zvečer po znižanih cenah od 20 din navzdol. Kdor se želi izvrstno zabavati in od srca nasmejati, naj si ogleda to duhovito posrečeno igro.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek, 31. januarja: zaprto
Torek 1. februarja: La Boheme. Red A.

Sreda, 2. februarja: Ob 15. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Evgenij Onegin. Izven. Znižane cene.

★

Za red A se poje jutri v torek 1. februarja Puccinijeva opera »La Boheme«. Spada med najlepša Puccinijeva operna dela, ki so stalno na repertoarju vseh gledališč. Vlogo glasbenika Chauardja poje g. Janko.

Na sveučno sta v operi dve predstavi in sicer popoldne ob 15. uri »Pri belem konjčku«. V glavni vlogah: gg. Poličeva, Zupan, Frelih, Sancin, Peček, Japljeva in Smerkoljeva. Zvečer ob 20 uri pa se ponovi Čajkovskega opera »Evgenij Onegin« z go. Oj

DNEVNE VESTI

— Konsulat CSR v Ljubljani opozarja, da uprava češkoslovaških železníc z ozirom na 20. obletnico obstoja Češkoslovaške republike in jubilejni X. vesolokalski zlet v Pragi nudi obiskovalcem CSR iz tujine v sezoni od 1. V. do 31. X. 1938 izjemoma splošno 50% popust in sicer še po 6dnevem bivanju na ozemlju CSR. Ta popust velja za obiskovalce tako železnic, kot tudi drugih krajev CSR in to ne le za potovanja po CSR. Da dobi inozemski obiskovalec CSR ta popust, se mora izkazati pri blagajni in s svojim potnim listom in zato ni potrebno, da si potniki nabavijo kontrolne listke, ki so bili predpisani v prejšnjih letih.

— Protituberkulozna zveza v Ljubljani obvešča vsa šolska vodstva in uprave občin, da bo poslala prvo letošnje številko svojega glasila »Delo proti tuberkulozi« vsem šolam in občinam. Tudi onim, ki niso naročeni na glasilo, ker je v tej številki poročilo o končnem uspehu protituberkuloznega tedna 1937, iz katerega je razvidno, v koliko so se posamezne šole in občine odzvale v tem tednu. Glasilo naj se protituberkulozni zvezi ne vrača. Zveza ponovno apelira na vsa šolska vodstva in uprave občin, da se naroče na naše glasilo, ki stane letno le 10 din. kar je ponovno tudi kr. banaka upra va s svojimi okrožnicami pripravila.

— Dravljice. Sadržarska podružnica Šiška priredi propagandno predavanje v sredo 2. februarja ob 19. uri v cerkveni dvorani v Dravljah. O važnosti in pomenu sadjarstva bo predaval viš. sad. nadz. v p. g. M. Humek kot predsednik Sadržarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Vabljeni so posamezniki okoliša.

— Sokolska volja, ki je izšla v petek ima v svoji 55. številki tole vsebino: V obrambo naše domovine — Najnovejša vest — Iz dravljice sokolskega zbora: poročila iz žup Celje, Kranj, Ljubljana in Morav — Zupa Karlovač — Savez SKJ — Zupa Varazdin — Dr. Josip Sajner in slovansko sokolstvo (govor pred vrsto) — Marjan Tratar: Kaj me je privedlo do Sokola? — Zena in Sokolstvo — Slovansko sokolstvo — Objave. Sokolski tednik vsem topla priporočamo letna naročnina stane 20, posamezna številka 50 par.

— Z. Prelovčeva Ave Marija za sopranški solo, mešani zbor, orgle in godalni orkester je v drugi izdaji popolnoma razprodana. Založnik, frančiškanski samostan v Ljubljani, pripravljajo tretjo izdajo. Prihujeno posame poje na Marijine praznike gđ. Polidka Zupanova, ugledna članica pevskega zbora Gl. Matice in franč. zbora.

— Skladatelj Zorko Prelovec je zložil nov moški zbor »Bela brezica« na besedilo dr. Al. Gradnika (»Slovenec«) in ga poklonil zboru »Trboveljskega zvonca« in njegovemu pevovodji g. Oskarju Mollu, ki bo v kratkem praznoval 30letnico svojega plodotvornega pevovodstva dela pri Trboveljskem zvonu. Skladba bo tiskana v društveni založbi in bo napredna.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Beogradu, Sarajevu, Splitu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 11, na Rabu 9, v Mariboru 7,2, v Beogradu in Sarajevu 7, v Zagrebu 6, v Ljubljani 1,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,1, temperatura je znašala —1,4.

— Predpustno rajanje na Polzevem. V soboto 5. februarja bo na Polzevem tmenitna predpustna zabava »Polzevo rajanje«, ki ga priredijo stalni obiskovalci Polzevega. Na sporedu godba, petje, ples in še kaj fletnega vmes. Vstop samo proti vabilu.

— Gladovna stavka roparskega morilca. Nedavno so v Srbobranu prijeli zloglasnega roparja in morilca Ludvika Nemeta in ga prepeljali v zapore subotičkega okrožnega sodišča, kjer pa je takoj začel za gladovno stavko. Vse jedi, ki mu jih je prinesel paznik, je zliil in raztresel po celihi. Dejal je, da raje umre, nego da bi čakal na sodbo, ki mu je znana že vnaprej. Zaradi stradanja je jetnik tako onemogel, da so ga morali v soboto z vozom prepeljati v bolnico, kjer so ga položili na operacijsko mizo in mu po gumijasti cevi vtiljali mleko v usta. Ko so ga za silo okrepčali, je moral nazaj v zapor, kjer je nadaljeval za gladovno stavko. Zdaj je že tako oslabil, da ga ne morejo zaslišati. Če ne bo prenehal gladovati, ga bodo morali prepeljati v bolnico, kjer ga bodo po priklonili k postelji, da ne bi pobegnil.

— Tragedija mlade natakarike. V Šibeniku so našli v petek popoldne mrtvo v stanovanju 17letno natakario Andjo Klepičevico iz Leševce. Kraj nje je ležala steklenica s karbolom in bilo je takoj jasno, da je nesrečnica bila strup. Nesrečna Andja je bila natakaria v gostilni Jadran, kjer ji je pa lastnik zaradi prepovedi nočnega dela žanskega osebja, odpovedal.

Iz Ljubljane

— Iz Dar mestnim revešem. Gospod Vodnik Alojzij, kamnosek v Ljubljani, Korošćeva ulica 34 je daroval mestnemu socialnemu uradu za mestne reveže 3000 din. Mestno poglavarstvo se darovalcu za plemeniti dar iskreno zahvaljuje.

— Iz Poziv onemoglih občanom. Mestna občina motri vprašanje postavitve novega modernega zavetišča za onemogle, ki bi našli prijeten dom onim ljubljanskim občanom, ki so oslabil, onemogli in nimajo nikake oskrbe na svojem domu ali pri svojih. Zato potrebuje podatke, koliko je ljubljancov, ki bi želeli biti sprejeti v zavetišče za onemogle. Po teh podatkih se bo ravnala ureditev in velikost novega zavetišča. Občina vabi, da se oni, ki menijo, da so potrebni oskrbe v takem zavetišču javijo od 10. do 12. dopoldne v sobi št. 10 na mestnem socialnem uradu: da bodo izpolnili potrebno tiskovino in navedli vse svoje podatke. Tiskovino mora vsakdo vzeti tudi na dom. Podatke bo socialni urad zbiral do 19. februarja 1938.

— Iz Pod okriljem Prirodoslovnega društva v Ljubljani, bo predaval v torek 1. februarja ob 18.15 v mineraloški predavalnici univerze specialist za kirurgijo dr. Slavko Rakovec o temi: »Kamni v človeškem organizmu«. V predavanju, ki ga bodo spremljale skioptične slike, bo predavatelj pokazal tvorbo raznih vrst kamnov med njimi predvsem žolčnih in ledvičnih. Razložil bo, kakšni so vzroki za njih nastanek, kakšnih metod se moderna zdravniška znanost poslužuje pri diagnozi, ki so se prav v zadnjih desetletjih pozele do prej neslutene višine in kakšni so načini zdravljenja in odpravljanja kamnov iz organizma. Predavanje je valno slasti valed

tega, ker se opaja, da ta obolenja v novejšem času naraščajo in postajajo nekako bolezen naših dni.

— Iz Nev grob. Včeraj je umrl v Leončiču g. Bitenc Tomaž, nadstojatelj v pokouju, v 72. letu starosti. Pogreb bo danes ob 16. izpred mrliške veže, Stara pot št. 2, na pokopališču k Sv. Križu. Blag nam spomin. Preostali naši iskreno sožalje.

— Iz Vsem v stanovanju. V Umanjski ulici št. 3 je bilo vloženo v stanovanje Viktorja Jurkasa, odkoder je odnesel tat temno-sivo, skoraj novo suknjo, vredno 1800 din. Poleg suknje je ukradel deseti železničarski zlikovec tudi šal z belimi pikami, neke legitimacije ter iskreno šentjakobske knjižnice. Ukradena suknja ima monogram JL.

— Iz Tatinskih prsti povesel. V noči na soboto je bilo ukradenega mesarja Ivanu Dolničarju v Janševi ulici 2 za 1192 din raznega mesa. V trgovino I. Kemka v Židovski ulici je oni dan prišla okrog 35 let stara neznanica, oblečena v črno plašč, ki je zamotila prodajalko in ukradla 2 črni perzijski kožici, vredni 800 din. Izpred cerkve pri Sv. Petru je nekdo ukradel kleparskemu pomočniku Pavlu Rinku 6 m takrne cevi, vredne 500 din. Mehniku Stanku Mušiču je odnesel neki prosjak iz delavnice v Židovski ulici 200 din vreden siv suknjič. Z balkona v Kamniški ulici 46 pa je neka ženska ukradla na škodo Antonije Jugove več raznega perila v vrednosti okrog 300 din.

— Iz Nesreča s puško. V bolnico so včeraj prepeljali štetnega posestnika Franca Avseneka iz Radovljice. Ose je čisti svojo lovelko puško. Ni vedel, da je na bita, pa se mu je nanašala sprožila in je kroglja pogodila otroka v trebuh. Otrokovo stanje je zelo nevarno.

— Iz Zrtev poldne. Učitelj Anton Vojdavec z Drenikovca vrha je včeraj na poldne padel tako nesrečno, da si je nalomil levo nogo. Na ledu je padel tudi letni posestnikov sin Franc Kostanjevec z Ortnika, ki je dobil poleg zunanjih tudi notranje poškodbe.

— Iz Ukradene verige. Posestniku Alojziju Jarcu v Zg. Šiški 23 je bilo predvčeršnjim ponoči ukradenih 5 verig, dolgih po 5 m. Ker je bilo zadnji čas izvršenih po Šiški in Kosezah več tatvin raznega kmočkega orodja, domneva policija, da so bili na delu cigani, ki se klatijo po okoliščini. Nekaj ciganzov je policija že aretirala, dočim so drugi neznano kam izginili.

— Iz Popravek. Z ozirom na Vaš članek, ki ste ga priobčili v ponedeljek, dne 14. I. 1938, številka 18, na strani 1, stolpec 3 in 4 spodaj pod naslovom »Zaradi 8.000 din je mestna občina glasovala za konkurz domačega podjetja«, Vas prosim, da objavite v Vašem cenjenem listu na istem mestu in v enakem tisku sledeči uradni popravek oziroma pojasnilo: Ugotovitev naroka v poravnalni zadevi Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani se je udeležil za mestno občino ljubljansko uradnik gospodarskega urada mestnega poglavarstva — pravnega odseka, ki se stalno udeležuje konkurznih in poravnalnih narokov. Glasoval je proti poravnavi, ne da bi preje iskal informacije ali navodila pri predsedstvu mestne občine, in sicer na podlagi ustanovljene prakse, ki je bila uvedena pri mestni občini pod prejšnjimi upravami, da je glasovala mestna občina stalno v vseh poravnavaht proti predlagani poravnavi, naj je šlo za domače ali tuje podjetje. Kot motiv se je navajalo: da je občina javno-pravna ustanova, ki se mora varovati proti event. očitkom neenakega postopanja ali nezadostnega varovanja občinske imovine. Po tej iz prejšnjih let ustaljeni praksi je glasoval uradnik gospodarskega urada tudi v poravnalnem naroku Strojnih tovarn in livarn, brez kakršnegakoli navodila ali vednosti predsedstva mestne občine. Zato je povsem neosnovan očitke, da je hotela mestna občina spraviti domače podjetje v konkurz. Bilo je ravno nasprotno, ker je mestna občina dajala do zadnjega časa velika naročila Strojnim tovarnam in livarnam, da bi jim pomagala v obratu. Ko je pa trdila delo ustavila, je zopet mestna občina pomagala odpuščenim delavcem in jim izplačala potom socialnega urada v akontaciji in podporah din 76.000.—, da si imela teh podpor predvidenih v svojem proračunu. Predsednik: dr. J. Adlešič.

— Iz Ze zopet vandalizem. Nekaterim elementom na Viču nikakor ni všeč uspešno delovanje sokolskega gledališkega odra, ker si drugače ne moremo razlagati ponovnega barbarstva, da so v soboto potrgali vse lepake po Rožni dolini in Viču, ki vabijo k predstavi »Dobrega vojaka Švejca«.

— Iz Zveza za tujski promet potrebuje za svoj fotoarhiv evidenco nad razpoložljivimi negativi, ki bi se lahko ob priliki uporabili za tujsko prometno propagando. Zato prosi fotoamaterje, da ji dovolijo vpogled v zbirko fotografij ter prosijo tozadevni obvestil na naslov Zveza za tujski promet v Sloveniji, Tvrševa c. 1b-III. ali na št. tel. 41-31.

— Iz Sestanej staršev na ogledni ljudski šoli za Bežigradom bo danes ob 19.30 in ne ob 20. kakor je bilo prvotno javljeno. Predaval bo g. upravitelj Anton Lovše o temi »Delo vzajaj«.

— Iz Umrla se v Ljubljani ob 21. do 27. t. m.: Grošel Marija, roj. Vrtačnik, 82 let, zasebnica, Sevnica, Jenko Terezija, roj. Lenč, 73 let, vdova zdravnikar, Oblak Franc, 66 let, delovodja, Strukelj Ivanka, roj. Gašparšič, 64 let, vdova slik., mojstra, Bukovec Alojzija, roj. Kira, 30 let, žena delavca, Bučar Josip, 72 let, bivši mesar, Vidmar Viktorija, roj. Valant, 30 let, žena pekara, mojstra, Caleari Franja, 30 let, zasebnica, dr. Modic Ivan, 64 let, sodni svetnik v p. in odvetnik, Oren Jože, 72 let, tov. delavec, Avsec Jakob, 33 let, dntnar, Stipetič Janez, 3 in pol meseca sin delavke, Letnar Ivan, 84 let, zasebnik, Mekine Marija, 48 let, zasebnica, Pokovec Ana, roj. Možina, 68 let, žena drž. cestarja in posestnika, Mikluš Katarina, roj. Mislaj, 51 let, žena žel. uradnika v p. Debeve Ana, roj. Košak, 73 let, zasebnica, Lukež Aleksander, 60 let, dentist, V ljubljanski bolnici umrli: Krmeč Marija, 38 let, služkinja, Strališka ul., (otroška bolnica), Zupan Marija, 29 let, žena delavca, Nomenj pri Boh. Bistrici, Pogačar Alojzija, 74 let, učiteljica, Tržič Santič Franc, 62 let, delavec, Matoz Terezija, 55 let, obč. sluginja, Smartno pri Litiji, Kelbel Ivan, 65 let, dntnar, Boh. B. la pri Radovljici, Jerina Jernej, 57 let, dntnar, Sp. Logatec Omerzel Franc, 3 mesece, sin delavke, Polule pri Celju, Mišič Jožef, 10 let, sin posestnika, Mlaka, obč. Bloke pri Logatcu, Vranjak, Božo, 7 let, sin pitelije, Breclj Marijana, 7 let, hči taye učiteljice, Götzi Karol, 63 let, podobar in poslatar,

Hodaj Ivan, 55 let, ruder v p., Pušpetno, obč. Hrustnik, Deligović Ivan, 55 let, kuharica, Jesenica, Goranc Marija, roj. Gartner, 56 let, delavka tob. tov.

— Iz Umrla se v Ljubljani ga. Otiška Antosiewicz v 74. letu starosti. Pokopnina je bila splošno znana in splošno znana. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrliške veže na Vidovdanski cesti 9, na pokopališču k Sv. Križu. Blag ji spomin, preostali naši iskreno sožalje.

— Iz »Dobri vojak Švejca« obvešča vse sokolske članstvo in članice občinstvo, da bo kljub temu, da so mu bili skoraj vsi lepaki potegnani, nastopil jutri s večer ob 20.15 na odru sokolskega doma na Viču s svojimi sodelavci in vse bratsko vabi k posetu.

— Iz Ne pozabite! Jutri »PLES ZVEZDIO« v »Metropoli«. Ples do jutra. Vstopnina samo Din 10. Obleka promenadna!

— Iz »Bohemski večer« Zdrženja gledaliških igralcev bo na pustni torek 1. marca. Spored prireditve je poverjen prvovrstnemu vodstvu.

— Iz »Skedenj«, zabavno Kranjsko komedijo, ponove Sentiakobčani dvanašeti in poslednjič na Svetovno 2. februarja ob 16. kot popoldnansko predstavo. Igra vsebuje mnogo situacije in besedilne komike, tako da se občinstvo izvrstno zabava. V soboto 5. februarja ob 20.15 pa se uprizarji prvi duhoviti in ganljivo lep Molnerjev veseloigra »Njena velika ljubezen«, ki je dosežala pri premijeri v dunajskem »Josefstadt« gledališču senzacionalen uspeh. Vse kritike so bile polne hvale. Tako je pisal kritik v »Neue Freie Presse«: Molnar je ustvaril s temi 6 slikami eno svojih najboljših del, kar smo jih sploh videli na odru. Veseloigra je dosežala veliki uspeh, sočelo po viharjem aplavzu na odprti sceni. Že takoj v 1. sliki Navdušenje občinstva pa se je vesno bolj stopnjevalo. Soleduje: Bučarjeva, Petrovič-Wrieharjeva, Šubičeva, Hanžič, Križnik, Moer in drugi.

Uradno vremensko poročilo

z dne 31. januarja 1938
Rateče-Planica, 870 m: —7, solčno, mirno, pršič, 105 cm, drsališče in skakalnica uporabne.
Planica-Tamar, 1108 m: —7, solčno, mirno, 35 cm pršiča na 90 podlage.
Kranjska gora, 810 m: —6, barometer se dviga, solčno, mirno, pršič 85 cm, sanjalskiše in drsališče uporabno.
Vršič, 1601 m: pršič, 180 cm.
Dorje-Moistrana, 650 m: +1, pooblašeno, mirno, sren 35 cm.
Bled, 501 m: —2, barometer se dviga: solčno, slabo vetrovno, osenjen sneg 30 cm, jezero za drsanje deloma uporabno.
Pokljuka, Sportotel, 1300 m: —6, solčno, 35 cm pršiča na 110 podlage, skakalnica uporabna.
Sr. Janez ob Boh. jezetu, 530 m: —3, solčno, mirno, 70 cm snega: deloma spihan.
Kofa na Zelenici, 1534 m: —8, solčno, 60 pršiča na 200 osenjenega snega.
Kofce, 1500 m: —7, solčno, 40 pršiča na 90 osenjenega snega.
Krvavec, 1700 m: —6, solčno, 135 suhega snega, po robovih spihan.
Skofja Loka, 350 m: —4, 5 cm osenjenega snega na 10 podlage.
Polzevo, 620 m: —4, solčno, 7 pršiča na 10 podlage.
Senjorjev dom, 1522 m: —9, solčno, mirno, 20 cm pršiča na 105 podlage.
Kofa pod Kopo, 1377 m: —10, solčno, mirno, 30 pršiča na 80 podlage.
Kurešček, 833 m: —5, solčno, mirno, 10 pršiča na 10 podlage.
Dodatno poročilo z dne 29. t. m.
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —4, oblačno, mirno, 35 južnega snega na 40 podlage.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Praktični, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NACE NAROBE tapetnik, Celovška cesta 41, se priporoča. 14.R.

Sveže najfiniješe norveško

ribje olje

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in slabotnim osebam

Vseled ogromne zaloge »Hubertus« plaščev, zimskih sukenj, obkex, perila t.t.d.

ODPRODAJAMO VSA OBLACILA

s 15 do 20% popustom. P. R. S. K. E. R. LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

KLISEJE

JUGOGRAFIKA SYDNETZANA P. 3

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK

Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmodernejša stroje-pismica, na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. — Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8. zvečer. Šolnina najnižja. Pričetek pouka 3. februarja. Tečaj 2 do 4 mesece. Christof-fov učni zavod, Domobranska cesta 15. 356

ZA SAMOUKE

uradnike, trgovce t.t.d. slovenske strokovne knjige knjigovodstvo (Sič) v štirih knjigah. Tehniko poslovnega računstva (Černe) in trgovsko korespondenco v srbohrvaščini (Černe), prirejeno za Slovence, naročite pri »Strokovni založbi«, Ljubljana, dokler traja še subskripcijska cena. Pišite po prospekti! 12R

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BRIVSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Ivan Pirč, Ljubljana, Florjanska c. 6. 393

Makulturni papir

prda uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

Milijoni so čitali knjigo

Milijoni so gledali film

Milijone je navdušila

Kino Matic PAUL MUNI

Danes ob 16., 19. in 21.30 uri

Dom na Mršiču, 1119 m: —4, pooblašeno, vetrovno, vohodnik, 30 suhega snega na 40 podlage.

s dne 30. t. m. Jesenice, 880 m: —3, solčno, mirno, 20 novega pršiča na podlagi.

Velika Planina, 1558 m: —8, barometer se dviga, 15 novega suhega snega na 140 podlage, solčno, mirno.

Tečaj o dizelmotorjih

Ljubljana, 31. januarja

Na prošnje članov Zveze šoferjev dravske banovine, naj se priredi tečajni pouk o dizelmotorjih, je tanekša uprava odobrila prošnjo ter se je prišel tečajni pouk 7. januarja 1938. Zaradi številnih prijav udeležencev je bilo polovico prijavljenecv odklo-njenih za drugi tečaj, ki bi sledil takoj po prvem sredi februarja t. l. Prosimo vse tovaršice, poklicne šoferje, ki so se že prijavili za prvi tečaj, a niso prišli na vsto, kakor tudi one, ki se mislijo udeležiti tečaja, a se niso mogli javiti, da to nemudoma stori pri Zvezi šoferjev dravske banovine v Ljubljani, Mestni trg 6-II. pismeno, ustmeno v nedeljo. Gospodovetaka cesta, društveni lokal »Pri levu« med 10. in 12. uro. Po končanem tečajnem pouku dobi vsak slušatelj uradno državno potrdilo o rednem obisku; potrdilo velja tudi kot izkaz o znanju o dizelmotorjih. Ob enem opozarjamo vse šofer-

DOBRA ZEMLJA

DOBRA ZEMLJA

DOBRA ZEMLJA

LUISE RAINER Najnovejši žurnal

Reservirajte vstopnice!

je, da tečaj, katerega prireja Zveza šoferjev dravske banovine ni isloveten a tečaj-jan, katerega je priredilo šofersko društvo »Volan«.

Konjem so porezali repe

Kranj, 31. januarja

V noči od sobote na nedeljo je dosegal že ne izsledena, topa zlikovcev izvedla prav nenavadno taktvno. V vaseh Črčiče in Bit-nje so se tatovi splazili v hleve tamonšnjih kmetov in skoro vsem konjem porezali repe. Ker se je tatvina dogodila v obeh vaseh ob istem času, lahko sklepamo, da je to grdobilo naredila večja družba. Kmetje so ogorčeni, gorje tatovom če bi prišli v trde kmetijske pesti. Konj brez repa je skoro polovico manj vreden, zlasti če ima dolgo in košato žimo.

DOBER RIBIC

— Si že kaj ujel?
— Še ne, toda ribe so se me že tako navadile, da jedo s trnka.

SKOPOST

— To ti je skupuh! Našel je obliži na kurja očesa in takoj si je kupil temne čevlje.

Otilija Antosiewicz

Naznanjamo tužno vest, da je preminula naša ljuba sestra, svakinja in teta

v nedeljo, dne 30. januarja, v 74. letu starosti, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 1. februarja, ob 4. uri popoldne iz mrliške veže na Vidovdanski cesti št. 9 na pokopališču k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v četrtek, 3. februarja, ob 9. uri v cerkvi Marijinega oznanjenja.

V LJUBLJANI, 30. januarja 1938.

žalujoče rodbine: BENČINA — ANTOSIEWICZ

MENZA

KOLODVORSKA ULICA ŠT. 8

Nudi cenjenim gostom obilen cenen zajtrk od 6. ure zjutraj, obstoječ iz prvovrstne kave, mleka, ga-abe, čaja, koruznih žgancev in raznega domačega peciva. Nadalje pristna domača šunka, domače kranjske klobase, izborni gulaž, jetra, vampi, kokošja obara, razna močnata jedila t.t.d. — Kosilo in večerja obstojata v mnogovrstni izbiri. Kosilo od pol 12. do 15. ure (se kuhla dvakrat).

ABONENTI SE SPREJEMAJO! ABONENTI SE SPREJEMAJO!

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJSI TRBOVELJSKI

premog brez prahu

KOKS, SUHA DRVA

I. POGAČNIK

Bohorčeva 5 — Telefon 20-59

24 L

OPREMO ZA ENO SOBO

in različno prodam. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 392

STANOVANJA

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

DVOSOBNO STANOVANJE

majhno, išeče mirna, snažna stranka (dve osebi) za marc. Plačnik točen, evn. trimesečno v naprej. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Snažno«.

ENOSOBNO STANOVANJE

evn. s kabinetom išeče mirna uradniška stranka (dve osebi) za marc. Plačnik zanesljiv in točen. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Marec«.

Kavarna „Central“

Cigani na zatožni klopi

Krstitko so proslavili, pa so se napili in napadli orožnike

Ljubljana, 31. januarja. Pravih čisto krvnih cigani ne dolgo ni bilo na zatožni klopi. Dandanes je že toliko pociganjenih nečiganov, da pravi cigani ne pridejo na vrsto. Pa policija in sreska poglavarstva opravijo z njimi in orožniki jih preganjajo po deželi. V petek so se pa le morali zagovarjati štirje od te rase, trije Bogdani in Nikolčevi. Bogdani in Stefan. Vsi štirje so kotlarji. Proslavljali so krstitko. Mi pravimo takim ceremonijam botrjara. Lepo jih prosim, 73 let sem star, još nikda nisam bio zatoven. Predsednik: Ste bili pijani? Cigani: Jezus, kaj ne bili pijani. Imali smo krstitko, znate, slavni suđe, mali se je rodil pa smo pili. Prosim lepo, maloga smo krstili.

Dva orožnika sta bila zaslišana in sta izpovedala da je Bogdan Stefan zagnal steklenico proti orožniku, ki ga je hotel aretirati. Ostali so otepli okoli sebe in prišli s kolicami na pomoč. Sledilo je prišla druga patrulja na pomoč in so cigane ugnali. Zenske so metale kamenje in so vpile kakor bi bil sodni dan. Predkaznovan je bil Bogdan Milan na 7 dni zaporu, ker je pasel svojega konja v tuji detelji, 73 let stari Nikolčevi je pa še pod avstrijo pobegnil od vojakov in so ga zaradi tega zasili. V opravilo je izjavil, da je to bilo še pod Franjom Josipom. Torej mu ne smejo šteti v zlo, ker nisimo več pod Franjom Josipom. Reviden Milan in Bogdan Stefan sta bila obsojena vsak na 3 mesece zaporu, Bogdan Adam in Nikolčevi pa vsak na 2 mesece zaporu, katerega sta že prestala v preiskovalnem zaporu.

DVA ELEGANTNA TATOVA

Natakar Ignac Rancinger z Jesenic in krojač Josip Tavželj iz Otoka pri Rožu sta se izdajala za visokošolca. Oba sta elegantno oblečena in na rokavi imata žuljeve. Specializirala sta se na tatvine v modnih trgovinah. Rancinger je priznal, da ga je nekaj zmotilo, ker človeka včasih zmoti, ne da bi vedel zakaj in kako, pa je ukradel pri Prelogu na Starem trgu 8 ženskih hlač. S Tavžljem sta prišla v trgovino očito z namenom, da bi kaj odnesla. Rancinger je trdil, da se je Tavželj slučajno srečal v trgovini, sodniki pa že vedo, kako se taki tiči slučajno srečajo. Prodajalca je povedala, da jo je Tavželj skušal zmotiti s tem, da je govoril z njo, med tem pa je Rancinger sunil ženske hlače. Prodajalca je opazila sumljivo kretnjo in je tatu takoj pozvala, naj vrne hlače.

V trgovini Sosa na Tyrševi cesti je Rancinger izbiral jopice. Ker se mu je zdelo blago predrago, je odšel, z njim je pa odšla tudi ženska jopica. Prodajalca jo je hotela neki stranki pozneje pokazati, pa jo ni bilo nikjer več. V trgovini Zdravici Stefanije na Starem trgu je pa Rancinger izbral ženske torbice. Ko je odšel, je izginila z njim najlepša torbica. Tavželj je ob istem času izbral pri Zdravici aktovke. Oba sta se izdajala za visokošolca. Rancinger se je zagovarjal, da je hotel kupiti torbico za neko profesorico. Na vprašanje, kdo je ta profesorica, je odgovoril, da ga uči francoščino, da pa njeno ime ni važno. V tej trgovini sta se vedla, kakor da se ne poznata.

Rancinger je že pred temi tatvinami skušal odnesti iz trgovine Prelog v Zidovskih ulici 6 moških srajc. Tudi tedaj so ga zasacili in je srajce takoj plačal, zaradi tega ga niso ovdarili. Prodajalca so si pa zapomnile njegov obraz in zaradi tega je bila prodajalca v podružnici na Starem trgu pozorna nanj, ko je prišel po ženske hlače. Zaradi tatvine je bil že trikrat kaznovan. Tavželj ima pa že 12 kazni v kazenskem listu. Rancinger je bil obsojen na 10 mesecev zaporu in na izgubo častnih pravic za 3 leta. Spoznan je bil za krivega po obtožnici, torej za štirikrat izvršeno zločinstvo tatvine. Tavželj so prisodili 5 mesecev strogega zaporu in izgubo častnih pravic za 3 leta zaradi sodelovanja pri Prelogu. Oba sta kazni sprejela.

Sokolstvo

Občni zbor Sokola v Metliki

V nedeljo 23. t. m. je polagal Sokol v Metliki obračun svojega dela v preteklem letu. Starosta brat Hočevar je otvoril ob napovedani uri zbor, te pozval navzoče, da zaključijo svezano starišini in kralju Petru II. v znak neomejene zvestobe in vdanosti najlepši sokolski pozdrav: »Zdravo! Nadalje se je spomnil velikega Slovana in Sokola, predsednika českoslovaške republike dr. Masaryka, katerega spomin so počastili navzoči s trikratnim: »Slava! Po pozdravu župnega odposlanca br. prof. Ercegovca je br. starosta podaril, da je dovršena prva etapa dela zaobljubljenega za Petrovo petletko, zgrajen lastnega doma. Uresničila se je vroča želja vsega članstva, zato apelira nanj, da krepko vztraja v tem delu še vnaprej, da bo mogoče že ob letu podajati račun v popolnoma dogotovljenem domu. V sklepu se je br. starosta zahvalil vsem, ki so na katerikoli način pripomogli pri zidanju doma. Nato je s. Turkova prebrala novoletno svezano poslanico, br. tajnik pa zapisnik zadnjega obnega zbora, ki je bil brez ugovora sprejet.

Sledila so poročila funkcionarjev. Iz poročil je razvidno, da je bilo društveno delo v preteklem poslovnem letu zelo živahno. Brat Turk je podal tajniško in prosvetno, sestra Wostnerjeva načelnisko, br. Rant blagajniško poročilo, sestra Turkova pa statistične podatke. Brat dr. Širko je v imenu pregledovalcev računov izjavil, da so blagajniške knjige v najlepšem redu ter predlagal zboru, da da blagajniku in celokupnemu odboru razpisno in pohvalo.

Po poročilih funkcionarjev je izpregovoril župni delegat br. Ercegovci, ki je v svojem nagovoru podčrtal smernice sokolskega dela ne samo v bližini, temveč tudi v daljnji bodočnosti. Podčrtal je dejstvo, da je sokolsko delo nemirno gibanje, ki išče vedno novih ciljev v svojem delu za dobrobit naroda. Naglasil je, da je Metli-

Sokol v Gornji Radgoni

Pred dnevi je imel svoj izredni občni zbor Sokol v Gornji Radgoni, ki ga je vodil zaslužni starosta br. Karol Mavrič. Članstvo je bilo zbrano polnoštevilno, saj je bil na dnevnem redu tudi razgovor o adaptaciji velikega gospodarskega poslojpa, ki ga je društvo po nasvetu strokovnjakov kupilo v zadnjih dneh preteklega leta, ko je bilo parcelirano tako zvano Zorinijevo posestvo. Kupljena gospodarska poslopja so ogromna in iz njih se bo po adaptaciji pridobila velika dvorana 34 m dolga in 12 m široka. Polet tega bo v poslojpu še posebna zimska telovadnica, dvojne družinskih stanovanj, kopalnica in drugi potrebni prostori. Za poslojpm bo tudi primerno letno telovadišče. Občni zbor je izvolil sledeči gradbeni odsek: predsednik br. Stane Cividini, član odzora pa Prelog Milka, br. Slekovec Ivo,

Stelcer Rudolf, Prelog Ivan, Sukič Anton in Stanovšek Franjo. Polet teh so se v odboru od uprave br. Karol Mavrič, J. Svesšek in Janko Sušec. Z nakupom teh gospodarskih poslojpi je storjen prvi korak k programu Petrove petletke, naš obmejni čuvár pa ne bo več prosjači gospodov za telovadišče v svrhu javnega telovadnega nastopa. Letos je moral odprati nastop v Radgoni. Obmejni čuvár! K storjenemu delu vam čestitamo in ključmo: le krepko naprejte!

— Prosvetar ČOS o »Sokolaki volje«. V »Lidovih Novinah«, ki izhajajo v Brnu, je napisal 25 t. m. prosvetar ČOS br. Antonin Krejčí zelo laskavo oceno o sokolskem tedniku »Sokolaki volje«, ki jo izdaja v Ljubljani kolo Sokolov. Br. Krejčí piše: »Sokolaki volje je tednik, ki izhaja v Ljubljani in ki v njem sodelujejo poročevalci sokolskih žup Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor in Novo mesto. List se je pojavil kot tednik odkar se je preselil »Sokolaki glasnik« iz

Ljubljane v Beograd. »Sokolaki volje« je prav za prav časnik in v tem pogledu so jugoslovanski Sokoli prekosili ostale slovanske sokolske zveze. Ima posebno značilnosti in razpredelbo in priznati moramo — zelo pogoščeno. Malokateri list ima tako pizviljajočo vsebino, dasi prinaša vesti iz petih, od časa do časa tudi iz drugih žup. Razen uvodnika je značilen za sokolski list tudi tretji stolpec s primerno sliko na prvi strani. V tekstu opešamo namoveše vesti iz Jugoslavije in inozemstva, sokolske vesti iz Jugoslavije in ostalih slovanskih dežel, o telesni vzgoji doma in v tujini. Dobro izbira in zgoščeno vesti, med katerimi so zelo skrtino sestavljena poročila iz slovanskega sveta. Zlasti o českoslovaški in njenem sokolstvu, stalna rubrika o. X. vse sokolskem zlatu, poročila s posebnim ozrom na kulturno življenje, zaradi vsega izga je list eden izmed najboljših urejanih listov slovanskega sokolstva. Zato bi za služila »Sokolaki volje« pozornost tudi pri nas.

Zavetišče milijonarjev

Čudna ustanova ameriškega milijonarja Andreasa Friedmana

V New Yorku je lani silno razhajala hripa in razširila se je tudi v milijonarskem »Concourse-Hotelu«, kjer so lahko sprejeli 14 novih prosilcev in prosilk. To je najzanimivejša hiša v New Yorku, saj je v nji zavetišče ali »sirotišnica« milijonarjev. Andreas Friedman je vse svoje življenje veržil z nafto, pšenico, zlatom in kavčgom. Postal je milijonar in na stara leta je začel razmišljati, kaj bi počel s svojimi milijoni. Za javne ustanove se ni zanimal, znanost mu je bila španska vas. Za umetnost tudi nikoli ni imel časa. Neke noči mu je pa šnila v glavo srečna misel.

Ali se je v svojem dolgem življenju česa bal? Da, bal se je siromaštva, bal se je, da bi nekega dne ne imel več toliko denarja, da bi mogel v miru in zadovoljstvu preživeti jesen svojega življenja. Drugi dan je odšel k notarju, da mu je napisal oporoko. Ko je kmalu potem umrl, je zapustil 2.500.000 dolarjev za zadnje zavetišče milijonarjev. Čudaku so se namreč smilili milijonarji, ki ostanejo na stara leta sami in ne vedo, kaj bi počeli s svojim bogastvom. In tako je poskrbel tudi za te »revčke«.

To je bilo leta 1916. Nekaj starih prijateljev pokojnega milijonarja je kupilo v mestnem okraju Bronx zemljišče, ostali denar so pa investirali tako spretno, da so lahko zgradili po vojni ne samo hotel v obliki nebotičnika, temveč so imeli še 3.500.000 obratnega kapitala, ki nese letno 150.000 dolarjev na obrestih za vzdrževanje hotela odnosno zavetišča. Nebotičnik je krasno opremljen. Njegov namen in globje poslanstvo je poznalo samo nekaj ljudi v New Yorku. Ameriški milijonarji so znali vedno ohraniti svojo tajno in ostati čudaki.

Hotel je bil opremljen, osobe najeto. Toda v začetku se ni prijavil noben milijonar. Ki bi bil hotel v njem preživeti svoja stara leta. Tedaj so pa podjetni organizatorji priredili nekaj družinskih večerov in nekega dne je imel ravnatelj Concourse-Hotela Johnson polno roko dela. Namestu enega tajnika je moral čez tri te-

dne najeti štiri. Njihova naloga je bila sprejemati prošnje in izbirati izmed prosilcev prave.

V oporoki Andreasa Friedmana so bili točno določeni pogoji, katerih se je moral držati ravnatelj Johnson. Tako je oporoka določala, da mora biti milijonar ali milijonarka, ki se hoče nastaniti v hotelu, najmanj 60 let star (a), da je živel doletje prijetno življenje in da bo imel tudi v bodoče dovolj dohodkov od svojega kapitala, ki ga naloži v hotelski banki, da bo lahko kril z obrestmi manjše izdatke za obleko, kino, igranje ali izlete po newyorški okolici. Razen tega pa morajo biti prosilci sami na svetu. Imeti ne smejo nikogar, ki bi ga morali podpirati in tudi sami ne smejo biti od nikogar odvisni.

Čez dva meseca je bil hotel že poln. To ni čuda, saj je kot rečeno, razkošno opremljen, ima izborno kuhinjo, ravnateljstvo je naročilo najzanimivejše liste, revije in nove knjige iz vsega sveta in objubil je, da bo skušalo izpolniti vsako željo svojih gostov. Potem so sestavili nekakšen seznam čakalcev, kamor so zapisovali milijonarje in milijonarko, za katere v hotelu ni bilo prostora. Čim je pa kdo umrl, je prišel na njegovo mesto najbližji po vrstnem redu. Prijavilo se je pa seveda tudi mnogo prosilcev, o katerih so privatni detektivji ravnatelja Johnsona kmalu ugotovili, da imajo ti obubožani milijonarji v resnici lepo premoženje nejele na kmetih in da so se hoteli naseliti v Concourse-Hotelu samo zato, da bi si prihranili denar za običajna potovanja v Evropo.

Človek bi mislil, da bo zavetišče milijonarjev pravi raj na zemlji. Toda izkazalo se je, da so tudi milijonarji in milijonarko ljudje, nervozni in sitni, v svojem brezdnu nagajni in intrigant, da si medsebojno zastrpajo življenje in da v njihovem zavetišču ni miru, niti sreče. Celo ljubezen in ljubosumnost se oglašata v njihovih postaranih srcih. Ravnatelj Johnson se je pa že prilagodil temu in zna spraviti vse v pravi tir, da vlada v »sirotišnici« milijonarjev vsaj mir, če se ne more naseliti v njem tudi sreča.

Nedostopni Prestol bogov

Poročali smo že, da so pripravili Angleži novo ekspedicijo na najvišjo goro sveta, na 8840 m visoki Mount Everest. Angleški listi poročajo v zvezi s tem, da imenujejo domaćini najvišjo goro sveta Čambo Lumbo, kar pomeni Prestol bogov. To je že šesta ekspedicija te vrste, ki si bo skušala pomagati z izkušnjami prejšnjih. Nedavno je opozoril v »Himalayan Journalu« planinski strokovnjak E. Shipton na dve napaki doseganjih ekspedicij na Mount Everest. Za zadnjo in najvišjo etapo so si izbrali plezalci prekratke in neprimerne čase. Zadnji dve ekspediciji iz leta 1933 in 1936 sta bili eklektični premagali vrh Mount Everesta v maju in juniju. In to je bila napaka. V tem času namreč začne v Himalaji pihati monsun. Za plezanje sta najprikladnejša meseca april in oktober.

Je še na nekaj pozabljajo ekspedicije. Človek v višini okrog 8.000 m potrebuje mnogo več energije in zato se lažje utruji. Zato priporočajo Shipton plezalec, naj mislijo tudi po zadnjem napornem plezanju na temeljni počitek. Vsaka ekspedicija, ki ne bo mislila na ti dve temeljni zahtevi, je že vnaprej obsojena na neuspeh in nji ostane Prestol bogov nedostopen. Letošnja Tilmanova ekspedicija to imela morda več sreče, če se bo ravnala po teh navodilih.

Z zaštitim srcem zapustil bolnico

V ameriškem mestu Jersey je izginilo vročerkvemu Italijanu Grazianiju na eveti večer izpod božičnega drevesca več steklenice vina. Tatvine je takoj osušil orjaskeskega zamorca, vedno nasmejanega Joa in trdo ga je prijel. Med prekanjem je potegnil nož in zabodel zamorca v srce. Joe pa meri 190 cm in tehta 110 kg. Ta orjak seveda precej prenese. Odpeljali so ga v bolnico v New York, kjer so ga zdravniki brž operirali, mu potegnili iz srca težko 7 cm dolgo konico noža, potem so mu pa srce zasili.

Bolnik bi bil moral mirno ležati, dokler bi se mu rana ne zacelila. Če bi se premaknil, bi lahko srce pretrgalo šive in po telesu bi se razlila kri. Toda bil je božični praznik in Joe je imel prijatelja, ki mu je pisal v bolnico, da se seli in da bi rad z njim proslavil selitev. Joe se je počutil dobro in vedel je, da bi ga strežnica ne pustila iz bolnice, če bi jo še tako prosil. Zato jo je popihal kar skrivaj k prijatelju, boe in v bolniški halji. Stražnik na bližnjem vogalu se ga je usmilil in mu dal stare galoše in plašč. Tako je prišel Joe k prijatelju, kjer se je dobro bavaval.

V bolnici je pa bilo ta čas že vse na nogah. Redarji so preiskali vso okolico, toda zaman. Šele na novega leta dan je prišel

ekseant Joe nazaj v bolnico. Opravičeval se je na vsa načina in prosil odpustanja. Strmeči zdravniki so ga hitro pregledali, pa so spoznali, da je vse v redu in da se mu je srce že zacelilo.

Bolezni srca in morje

Na vprašanje, ali morejo na srce bolni ljudje k morju, se ne da odgovoriti kar tako, kajti v posrednih primerih mora vedno odločiti izkušen zdravnik. Prof. dr. Hans Currechmann naznačuje v »Medizinische Welta« splošne smernice, katerih se mora držati zdravnik, če se obračajo ljudje nanj s takimi vprašanji. Pri težkih srčnih napakah, kjer ima lahko vsak najmanjši napor nevarne posledice, ni nobenega dvoma. Enako je prepovedano bivanje ob morju ljudem z vnetimi srčnimi mišicami ali boleznimi srca, pri katerih zastaja krvni obtok. Nujno je treba odsvetovati kopanje v morju ljudem s težko arteriosklerozo in z motnjami v delovanju srca. Manj nevarno so boleznim na zaklopih in oslabitvah srca, če je krvni obtok normalen. Taki ljudje ne smejo preveč napenjati svojih sil in pretiravati v plavanju, igranju in sportu. Pač pa koristijo kratko kopanje v morju ljudem z visokim krvnim pritiskom, posebej če so se že privadili morskega podnebnja. Znižani krvni pritisk ostane še dolgo po kopanju. Pogoj je pa, da se človek počasi navadi na učinke morske vode, kajti na nenadno draženje telesa bi moglo razagirati bolnikovo srce zelo nevarno.

Psiček s trpežnim želodcem

Terence Cuneo v Birminghamu se je pripravil v klub na proslave svojega godu, doma je pa pustil krasno torto z 32 svečkami in svojega fosterterja Ripa. Ko se je pozno ponoči vrnil, je našel na mizi na mizi samo štiri kosčke žice, s katerimi so bile pritrjene svečke. Vse drugo, torto, svečke, 38 kosčkov žice in več neprehajljivih trdih okrajkov je bilo izginilo v Ripovem želodcu.

Cuneo je oblihal pot od skrbi, ko je hitel z ubogim psičkom k živinozdravniku. Za operacijo je bil psiček že prester. Toda živinozdravnik je svetoval gospodarju, naj odnese psička domov in mu da jesti mnogo po pitlinga. In res, v 20 urah je pojedel Rip 5 kotličkov pitlinga. Zdaj je že zopet zdrav in nič se mu ne pozna, da je imel poln želodec žice in raznih okrajkov torte.

Umivanje poslopj

Če opazujemo staro poslopje, se kmalu prepričamo, da bi mu ne škodilo, če bi ga temeljito osušili, odgnali in umili. Mnogo težje si je pa misliti, koliko stane tako sajenje. Toda zdaj imajo merilo tudi že za to po takem primeru v Angliji. V mestu Yorku so začeli lani spomladati čistiti slovaško gotsko katedralo. Prva dva meseca so porabili 38.500 kg mila, 360 kg pralnega praška in 1250 cunj. In s tem so očistili le neznan del katedrale. Letos spomladl bodo delo nadaljevali.

Da so porabili toliko mila, praška in cunj se niti ne moremo čuditi, če pomislimo, da je katedrala iz 13. stoletja in da od svoje zgraditve mila še ni videla. Na nekaterih krajih je bila zunajna stena tako črna, da so mislili, da je iz črnega kamna. Zdaj, ko stene umili, se je pa pokazalo, da je kamen skoraj bel. Umivanje vse katedrale bo precej drago, toda še daleč ne tako, kakor bi bilo temeljito sajenje parlamenta v Londonu, ki je tudi že pošteno umazan. Stroški bi znašali v našem denarju nad 30 milijonov.

Film v cerkvi

Prvič v zgodovini je tekel nedavno v starodavni katedrali v Chichesteru v Sussexu v Angliji film. Predstavo je priredilo društvo za izdelovanje verskih filmov, ki si že več let prizadeva uvesti verske filme v cerkev. Film »Julotta« (Sveti večer) je bil deležen v cerkvi velike pozornosti. Izdelala ga je švedska filmska industrija. Film živo prikazuje tradicionalno mašo v stari švedski vaški cerkvi na sveti večer. Na filmskem platnu vidimo, kako se peljejo kmetje s sanmi k maši, slišimo zvonjenje, vidimo razsvetljena okna kmečkih hiš, krasno razsvetljeno cerkev itd.

Švedska filmska industrija izdeluje mnogo takih dodatnih filmov. Razen »Julotte« zasluži pozornost novi film švedskega princa Viljema »Vojno pristanišče«. Princ sam je mornariški častnik v rezervi in v svojem filmu opisuje v sliki in besedi vojno pristanišče Karlekrona.

DOBER ŠOFER

Gospod vpraša pred gledališčem šoferja, koliko stane vožnja do Most. — Trideset din. — Trideset din? Sedite v avto in jaz vas odpeljem tja za dva kovača.

ROLF FREMONT:

Svet v razvalinah

Pustolovski roman

Imela sva pripravljen poseben izhod in sicer v severnem kotu zidu, s katerim je ograjena tovarna. Tam je kup desk in drv, staro tramovje in razna navlaka, ki jo je na prvi pogled poln kot do vrha zidu. V resnici pa ni tako in če se odstrani nekaj plesnivih desk, lahko zleze človek po ozkem hodniku do samega vogala, kjer je nekaj kamnov izbitih. Na drugi strani se tišči zidu gosti grmovje, zakrivajoče to luknjo tako, da nikomur niti na misel ne pride, da bi bil tam skrit ven izhod. Po tej poti sva pogosto zapuščala tovarno ne da bi bil kdo kaj opazil in gotovo je odšel po tej poti tudi Boris.

— Ne vem. Meni je povedal zanj Boris. Ali je napravil luknjo v zidu sam ali jo je našel slučajno, tega mi ni omenil.

— Najbrž so vedeli za ta skrivni izhod tudi drugi in Borisu so sledili, ko je hotel usodne noči pobegniti. Predno je prišel do skal, je že čakal nanj najeti morilec in plazil se je za njim, dokler ni napočil za umor ugoden trenutek.

— Le zakaj me ni obvestil o svojem načrtu? Bili bi se lažje ubranili, — je ponovil Rostovski hodeč po sobi. Kaj zdaj? Kaj naj storimo?

— Mirno, le mirno, prijatelja, je tolažil Prosov

svojega tovariša. — Najprej si moramo biti na jasnem, kaj je mislil Boris z besedami: »Nikolaj naj išče dalje v B. W. On že ve, kaj je treba.« No, torej Nikolaj, povej, kaj ti je znano.

— Boris namiguje s tem najbrž na najin zadnji razgovor, ko mi je povedal, da ima Benson svoje aparate spravljene doma in ne v laboratoriju in da jih je treba iskati tam. In kako priti do njih? Hiša, kjer stanuje Benson v prvem nadstropju, je tako daleč in na samem, da nihče ne more priti neopažen v njo. Sluga se ne gane od vrat in ve za vsakogar, kdor prestopi prag. To je star čuvaj, pravi cerberus. Todi ponoči ni nič bolje. Straža petih do desetih mož hodi ponoči po dvorišču in budno pazi na vse tako, da nihče ne more priti mimo nje v hišo.

Sei moramo torej po ostrejših sredstvih. Če ne gre z zvijačo si moramo pomagati z nasiljem. Napasti bomo morali stražo in jo za nekaj časa spraviti v kraj. Malo poguma in spretnosti bo treba, pa pojde vse gladko. Tega nam pa itak ne manjka. Pot v hišo poznamo in lahko bomo prišli v njo skozi okno. Z Bensonom se ne bomo zdaj več mnogo ceremonijali. — Izročiti nam bo moral, kar potrebujemo ali pa...

— Ta mož res ne zasluži, da bi ga prijimali z rokavicami. Če je znal tako zahrbtno nastopiti proti Borisu, mi vest ne bo prav nič očitala, če mu bomo malo bolj ali manj zavili vrat. — je pritrdil Karagin od jeze žareči oči.

— Dobro torej — v načelu bi se bili sporaz-

umeli. Zdaj je treba samo še zasnovati bojni načrt in razdeliti vloge, potem pa preidemo brž od besed k dejanjem. Tako bomo počastili Borisov spomin in najbolje osvetlili njegovo smrt.

— Na nekaj važnega pa pozabljamo, prijatelja. — se je oglasil Karagin. — Kaj se je zgodilo z Morleyem?

— Saj res, nanj smo pa čisto pozabili. Ali je morda tudi on postal žrtev zavratnega umora? Ali so njegovo truplo vrgli v morje ali odvekli? Ali pa je srečno odnesel pete?

Vsa uganjanja niso nič pomagala, zagonetka je ostala nepojasnjena. Treba je bilo pač počakati, da pridejo nove vesti in iskati pogrešanega, kar bodo gotovo storile tudi oblasti.

— Ne ukvarjajmo se danes s to zadevo, — je predlagal končno Bowden. Svoje nadaljne načrte moramo uresničiti ne glede na Morleyevo sodelovanje. Če ne bomo imeli njega, bomo našli pač drugega lastnika motornega čolna, ki nam bo prisločil na pomoč. Zdaj pa začnimo posvetovanje. Ti, Nikolaj, imaš glavno besedo. Moraš nama jasno prikazati položaj, pojasniti, katero pot naj ubremo, seznaniti naju z navadami straže — skratka opisati nama vse, kar morava vedeti, da bova mogla storiti vse potrebne ukrepe smotreno in varno.

— Pozabimo za hip na težak udarec, ki je nas zadel in napnimo vse sile, da dosežemo zmago. Napočil je trenutek plačila in obračuna in pri tem bomo obenem izpolnili svojo nalogo ter tako osvo-

bodili svojo zasluženo domovino. Sem, prijatelja, sem, glave skupaj — in začnimo!

In trije na vse pripravljene možje, sklonjeni nad polo papirja, kjer je jel Rostovski risati letoris tovarne, so začeli svoje bojno posvetovanje.

XVI.

ZAČETEK SOVRAZNOSTI

Edgar Benson seveda ni želel, da bi prišla njegova oseba v zvezo z zagonetno smrtjo inženirja Barkerja in zato niti z besedico ni omenil ničesar, kar bi moglo vzbuditi nezaželene domneve. Nihče drugi pa ni mogel povedati kaj več.

Preiskava, uvedena po presenetljivi ugotovitvi sodnega zdravnika, nikakor ni pojasnila zagonetke noči od 23. na 24. junija.

Ugotovljeno je bilo samo, da je nastopila Barkerjeva smrt najbrž okrog polnoči in ena sled na lobanjski kosti je pričala, da je prodrla krogla v lobanjo z desne strani in sicer tik za ušesom.

Navzlic strogi preiskavi ni mogla policija ugotoviti niti da bi se bil usodnega dne mudil v bližini Petih skal ali tovarne kak sumljiv neznanec, niti da bi bili komu znani sovražniki umorjenega, s katerimi bi bil živel v preprih in sovaštvi.

Motiv umora je ostal nepojasnen. Policija se je morala zadovoljiti zaenkrat z domnevo, da gre za slučajen roparski umor.

Pogreb je bil v soboto ob enajstih ob udeležbi vsega delavstva in uradništva tovarne, ki je sprejelo priljubljenega sodelavca k zadnjemu počitku.